

ШТУРМ

Ч. 2

грудень 1952

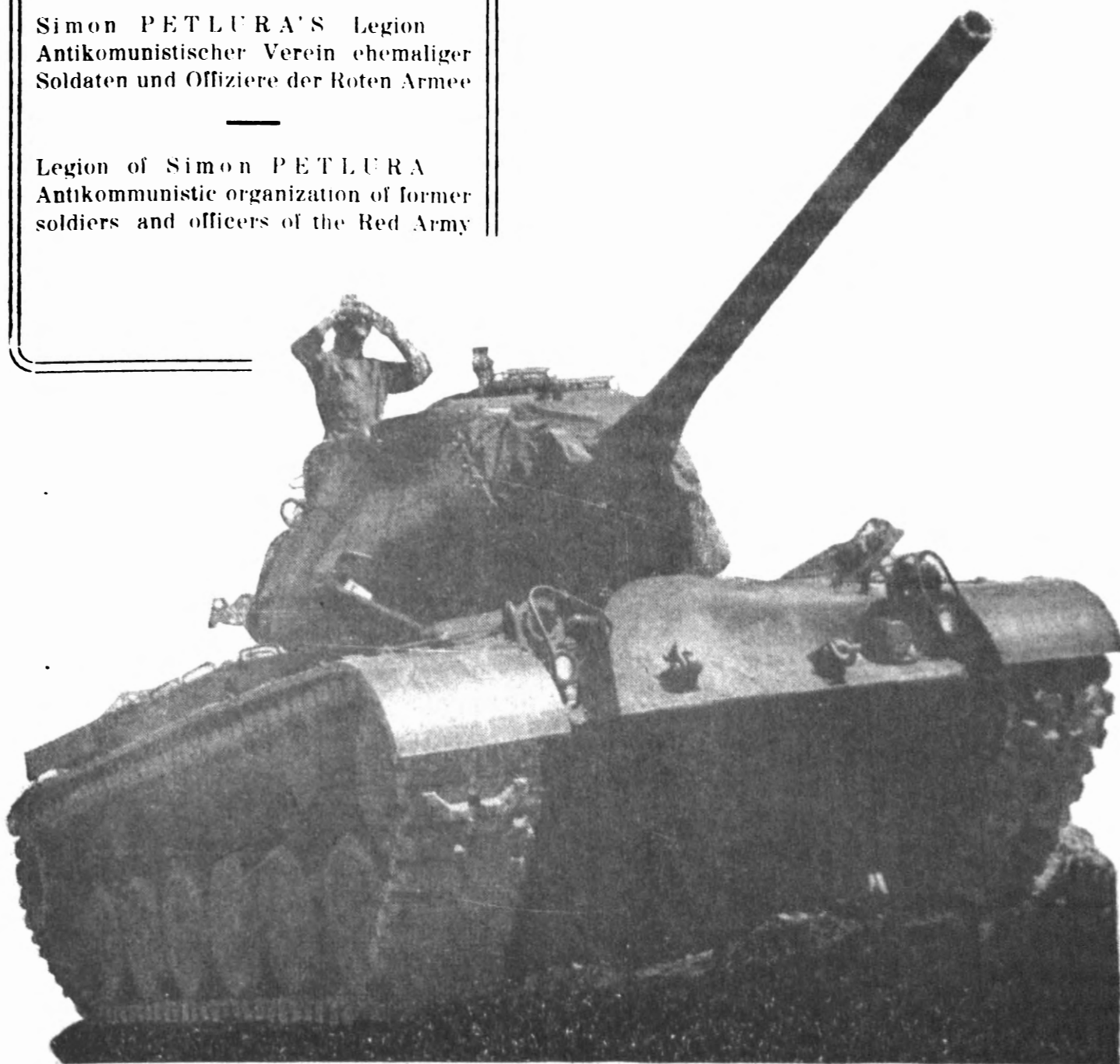
Рік видання 1-й

Військово-політичний журнал Легіону імені Симона Петлюри та Української Національної Гвардії

Легіон імені Симона ПЕТЛЮРИ —
Антикомуністичне об'єднання колиш-
ніх вояків і старшин червоної армії.

Simon PETLURA'S Legion
Antikomunistischer Verein ehemaliger
Soldaten und Offiziere der Roten Armee

Legion of Simon PETLURA
Antikommunistic organization of former
soldiers and officers of the Red Army

УКРАЇНА МОЯ

Андрій Самійлович Малишко — один з найвидатніших сучасних українських поетів народився 16 листопада 1912 року в селі Обухові, Київської області, в сім'ї сільського шевця. Закінчивши 1932 р. літературний факультет Київського Інституту Народної Освіти, він до 1936 року вчителював у м. Овруч.

Від самого початку й до кінця другої світової війни Малишко перебував на фронті й брав участь у боях проти гітлерівських загарбників. Олягнений в сіру солдатську шинелью написав багато прекрасних віршів і пісень просякнених полум'яною любов'ю до України.

Типовий представник советської молоді, що зростала і виховувалась в комсомолі й „під егідою комсомолу“, А. Малишко, так як і В. Сосюра, залишається вірним сином свого народу. А. Малишко співець героїзму українського народу й співець майбутньої, вільної України. І коли поет говорить, що немає сили в світі, що знищила б український народ — ми стверджуємо, що немає й такої сили, що знищила б творчий геній нашого народу. Хай не запам'ятають ваші вороги й наші „друзі“, що хотіли б вившати всіх Сосюр і Малишків. Нижче ми друкуємо вірш А. Малишка з циклу „Україна моя“, який говорить сам за себе.

— Ред.

Батьківщино моя, бачу тебе в майбутньому. Жайворонки дзвенять у синьому небі, пшениця колосом шумить на полях від Полісся до Півзав'я. Дніпро розлився так,

що й не видно, де його береги, шарпий за Дунай і глибший за Чорне море. А в містах і селищах людина любить людину, пошана і честь живуть в сім'ї, без лицемірства і зради, без кровопролиття, вужди і варуг, без насильства і розстрілів виростають твої діти.

Стоїш ти, як веселка після дощу, висока та барвиста, як дівчина струнка і привітна в яблуневому саду, чи, може, як мати, що чекає на своїх синів.

Я схиляю голову перед тобою, бо бачу невимовну красу твою, чую мелодії невідомих пісень, яких ми не знали але хотіли створити, чую казку твою, про яку ми тільки мріяли в криваві і жорстокі дні.

Може, тепер ми некарсиві, сурорі, схудлі від тяжких боїв, але, повір, достойні тебе.

Торкнись нашого серця — і ти відчуєш, яка ніжність живе в глибині, які мрії ми носимо про тебе, тільки сказати їх не можемо, бо не той час. Людей наших вішають і розстрілюють, тому і любов мовчить. Людей наших палять на пожарищах, тому і серця ваші зробилися мов кремені.

Ми не можемо дихати, любити, радуватися, дивитися на сонце, доки звірячі лапи рватимуть тіло твоє, Україно.

Ми будемо боротися за тебе так, щоб синій Дніпро клекотів од гніву, щоб Червеча гора стогнала од гніву на ворога, і нехай ваші серця перетліють на зопа, коли ми цього не зробимо.

Звірі бенкетують і звушаються з людей в розвалених містах і спалених селах. Жалюгідні дурняки! Вони не розуміють того, що синів твоїх не можна перестріляти, перевішати, перевишати, бо куль невистачить ні в яких автоматах, бо немає таких арсеналів із зброєю, нема такого вогню в світі, щоб спалив і знищив твій народ... Україно!

В мені душа твоя жива,
Вогнем горять твої слова.
Хіба ти можеш в темі сторіч
Згубити день, упасти в ніч?
Я бачу твій спокійний зір,
У яворах зелений двір,
І шир небес і даль доріг
І те, що в пам'яті зберіг:
Ювацьких днів ярке число
Барвінком — півтом поросло.

На синих ріках весняних,
Я часто згадую про них;
Ячать прививно лебеді,
Звучать поривні молоді
Труда, кохання, доброти,
Якими так пишалась ти.
Дідів старих старі пісні,
Нові мотиви голосні,
Розмову любові віч-на-віч,
В роботі день, в спочинку ніч,
Донбаських трударів сім'ю,
Гарячу молодість мою,
Якій шукав я переправ
У небі совця, в полі трав, —
Я все пригадую. Ні, ні,
Ти не поникнеш у вогні,
Де голод, мор, зима пурга,
Моя Україно дорога!

Я чую мертвий хрип коня,
Над полем сиве вороння
Деся на пораненім плечі
Клює поживу уночі.
Мій батьку, друже, побратим,
Поглянь: за обрієм крутим,
Мов за гетьманщини колясь,
Дороги смерті простяглись,
І мерзнуть діти на шляху,
І раше вовк у віч глуху,
І до майбутніх поколінь
Сяга пожарів віша тінь.

Я в серці, друзі, пронесу
Гармат важких страшну ясу,
Очей побитих мертвоту,
Ночей осінніх темноту,
І ніжність в мислі молодій
Моїх дерзань, моїх надій.
Коли б зібрати беззвинних плеч
І горе висурмав сурмач,
Коли б ту повинь сліз гірку
Ізлити в одну сумну ріку,
То світ, який до болю звик,
Від плачу б тяжкого поник,
Луги, у золоті беріз,
Зів'яли б на віки од сліз.

Які нам синілися живва?
Який вас вітер обвіва?
Дивіться: кров і наша мста
Густим посівом вироста,
Про весну мріє ясено,
І підраста в сім'ї синюк,
І ти, скривавлена в бою,
Плекаєш ненависть свою.
Веде в ліси синюввій слід,
Полки ідуть, палає схід
І виглядають матері
У кожній хаті, у дворі.

Усім, сконалим на мечі,
Усім, постріляним вночі,
Братам, повешеним в краю,
Свою печаль я віддаю.
На частки серце полілю,
Щоб рівно гніву і жалю
Припало кожному із нас
На добрий день, на івний час.
На кривцю — кривця, — день в крові, —
А смерть за смерть, — і ми, живі,
На ріднім полі, на лаву
Зорем плугами цілему.
Вставай, підпадена вогнем,
Вставай, ясніша з кожним днем,
Що мусить жити — не знемага,
О земле рідна, дорога!..

ШТУРМ

Ч. 2

грудень 1952

Рік видання 1-й

Військово-політичний журнал Легіону імени Симона Петлюри та Української Національної Гвардії

Полковник Ол. Батюк

Мішень номер...

Між іншим — коли б мене спитали мої недавні товариші зброї й речей другої світової війни, що мене найгостріше вразило на еміграції, я б не задумуючись, відповів: — „розсвареність і часом злобне саможертв нашої еміграції“. Але коли би після того ті ж таки товариші запитали, чи й їм теж бігти на захід до тих розсварених жерунів, я би без вагання відповів: — „так! Бігти на захід! Хто зможе!“ І не латися на еміграції з'їсти себе еміграційній „макорці“. Бігти на захід, щоб потім маршувати на схід. Бігти на захід тому, що тут не самі жеруни, а що серед української еміграції є люди, які стоять вище емігрантських буднів, зберегли ясність розуму, живуть в духовному контакті з Батьківщиною й кують невгамовно ідейну зброю проти ворога. І кують залізну організацію проти нього. Радя них варто ризикувати головою й до них треба ставати в шеренгу. Сьогодні й завтра.

Це, як кажуть, між іншим. І ще між іншим, як додаток до вище сказаного:

Дивно мені, дуже давно, що знайшлися тут люди, які навіть ідею створення антикомуністичного об'єднання колишніх воєнків червоної армії взяли з місця в багаж. Зчинили панику. Адже ж навіть найпростіший людина зрозуміла політична доцільність такої організації для світу антибольшевицького, як і не бажавість її для большевиків. Але знайшлися серед українців такі, що зчинили панику. Чому це? Кому з українців загрожує таке наше об'єднання? Чиї інтереси тут страждають? Хотів би я бачити обличчя тих советських солдатів і командирів, що налаштувалися бігти на цей бік залізної заслони та й почули би той галас, що його зчинили тут деякі (часом навіть „відповідальні“) люди навколо справи створення антикомуністичного об'єднання втікачів зі советської армії, беручи його в багаж. А так само хотів би я бачити колись обличчя тих, що вини підіймають крик, які вони будуть в той день, коли переконаються на власній шкірі, як то треба брати в багнеті.

Зробивши от такі дві зауваги, обляшмо тепер ці досадні речі збоку та й перейдімо до теми.

Що є нашою мішенню номер перший? Цебто проти чого мусить бути скерований наш вогонь насамперед, вогонь нашої організації, сьогодні й завтра?

Думаю, що висловлю думку кожного воєнка-антисталінця й антиімперіяліста, коли скажу, що ми пішли на еміграцію чи втікали по цей бік залізної завіси не для того, щоб тут бабратись в еміграційному болоті чвар і групових поразок. А значить і не для того, щоб покинути печене й варене та й приймати бій різних дрібних злощасливців, що падають на нас із своїх паперових пістолетів. Для цього не треба було ризикувати життям, утікаючи на еміграцію. Для цього не треба було жертвувати головами своїх рідних. А вже зовсім для цього не треба творити ніякого

об'єднання. Злобні завжди самі себе зводуюють, самі себе зжеруть. Так бувало завжди. Злобні завжди сліпі, як крот, й завжди безславно зходять зі сцени в царство тіней. І туди їм дорога, Бог з ними. Отже ті що пакають на нас з паперових пістолетів через тиня деяких емігрантських гет не є ніякісінькою нашою мішенню. Ніякісінькою, а не тільки мішенню номер перший.

Що ж є мішенню номер перший, якщо нумерувати ті всі мішені, по яких ми мусимо бити вешадно? Ті за ради яких ми творимо свою боеву організацію?

Моє політичне усвідомлення, як і усвідомлення багатьох, (я так думаю), українців, утікачів на цей бік залізної заслони в той період, припало якраз на час гарячої дискусії проти пана Абрамовича на тему, хто є ворог номер перший, що її розгорнула газета „Українські Вісті“ статтями І. Багряного. Очевидно, що серед утікачів-вояків знайдується й своєрідні Клімови, але то ті, в кому б'ється неукраїнське серце. Українські ж серця зразу глибоко затмили ту еміграційну політичну грамоту, ту лектуру, що її дала згадана дискусія відносно нумерації ворогів. Пізніше ж події тільки ствердили слушність нумерації, переведеної українцями.

За тією нумерацією ворогом номер перший, є дволик, червоно-білий російський імперіялізм. Він є отак ділимий, а отак неділимий. З нашого погляду, він є неділимий. А може так статися, що й увесь світ побачить його неділимий, скажемо, коли в третій світовій війні (так як і в другій), якщо стане питання про розвал московської імперії, російський імперіялістичний фронт об'єднається. Білим росіянам буде ближче з червоним Сталіним аніж зі світовою демократією. Це не виключене. Але й сьогодні російський імперіялістичний фронт психологічно вже є неділимий. Коли деякі еміграційні клікуші допасаються до проповіді „білого Сталіна“, накладають його, то чого ще треба.

Отже, для нас ворог номер перший є російський неділимий імперіялізм. А значить він є й мішенню номер один. Імперіялізм Сталіна й імперіялізм всіх захланних Мельгунових та їм подібних борців проти нашої свободи є мішенню номер один. Для бою з цим дволиким імперіялізмом й має існувати наша організація.

Вона (Легіон Симона Петлюри) є антикомуністичною, але вона є й антиімперіялістичною. Боротися проти дволикого російського імперіялізму — це її мета. Бо не мета й кожного українця — советського солдата, батьки якого були рабами імперії Романова й загинули від неї, а він сам і його брати стали рабами імперії Сталіна й гинуть в московській неволі. По цій мішені ми мусимо бити вешадно. Бити в обидва її боки. Брежнев є байка, що для того щоби побити Сталіна, треба йти з Керенським. Це байка тих, кому кортить за лакомства вешадні зрадити українську свободу, продати інтереси народу. Це викрутаси дрібних ковбасожерів, або тих, що хотіли би доп'ястися хоч

Іван Багрянний

Чуєш, брате мій, товаришу мій!..

(Слово до вояка советської армії)

Тисячі нас тут, по цей бік залізної заслони, живуть вірою в той день, коли наше слово дійде до вас живе, коли впаде китайський мур, що розділяє нас, і ми зустрінемося віч-на-віч, щоби або прийняти в свої груди ваш багнет, або знайти спільну мову, промовити братерське слово й на погавль ворогам стати плечем до плеча в ім'я щастя й свободи свого народу.

Та доки прийде той день, наше слово мусить дійти до вас раніше крізь залізну заслону. Воно мусить дійти саме в ім'я згаданої мети. І воно дійде, те слово правди, що ви його почуєте тільки від нас, а не почуєте ані від різних політруків, ані не вчитаете з советської преси, дійде тому, що для тієї нашої правди найзалізніші заслони є все таки прохідні й найнепробійніші мури пробійні.

Товаришу!

Син трудового народу, одягнутий в сіру советську шинелю!

Хто б ти не був з національності, це слово торкається тебе.

Ти присягав своєму народові на вірність. Надходить же час іспиту твоєї вірності. Надходить час іспиту для всіх, в кому б'ється щире серце, вірне своїм батькам і матерям.

Над тобою, над твоєю землею й над твоїм народом збираються хмари великої бурі, ім'я якій в і й н а. Війна, що має знову прокотитися всезнищуючим гурганом по землі твоїх предків. І готує ту війну той, хто одяг вас в солдатські шинелі, прирікаючи на гарматне м'ясо. Готує війну Сталін зі своєю кремлівською комуністичною клікою, прагнучи до „торжества комунізму в усьому світі“. В ім'я того „торжества комунізму“ сьогодні та війна клекоять в Кореї. Завтра вона заклекотить у всьому світі.

Що означає на практиці те „торжество комунізму“, ти знаєш сам. Знають про це й всі твої рідні, знають твої друзі й товариші. Знають і всі ті мільйони постріляних та вимордованих по тюрмах і катівнях ГПУ-НКВД-МВД, що нині мовчать, але кров їхня вопіє до нащадків, до синів і дочок, вопіє до тебе.

Те „торжество комунізму“ практично означає для всіх злидні, рабську працю, недоїдання, безправ'я, каліцтво, а

лише вигоди для панівної верхівки сталінських сатрапів — володарів всіх благ і людських душ.

Оглянься навколо, оглянься назад! Хіба не в ім'я того „торжества комунізму“ твої батьки, твої рідні, твої брати й сестри вже протягом десятиліть несуть жахливий тягар сталінської диктатури, сходять потом на рабській праці, згорають на вогні „соцзмагання“ й „ударництва“ і терплять вічні жахливі злидні, віддають все, а взамін не дістають нічого крім старчачого забезпечення, сухот та ще іноді залізачок, іменованих „ордезами“. Але й ті залізачки дістають одиниці, мільйони ж підставляли „ордери“ — були внарештувані за різні ухили, за сказане слово протесту, за слово правди в обороні інтересів робітників і селян, за т. зв. „контрреволюцію“, що здебільша виявлялася в стогоні протесту вимушеного раба. Були вони внарештувані, мордовані по ежовських і берієвських катівнях, заслані на Соловки й у всі незчисленні концентраційні табори ССРСР, що чомусь називається „країною соціалізму“. А скільки їх було розстріляно й заковано в незчисленні могили, з яких тільки деякі розкрито, як от у Вінниці, де було знайдено тисячі трупів розстріляних українських селян, а решта буде розкрита колись, як советський режим зазавлять.

В ім'я того ж таки „торжества комунізму“ в роки колективізації було „розкуркулено“ мільйони селян, — не куркулів, а непокірних трудівників-селян, що не хотіли йти в колгоспи. За це їх обібрано до гола й викинено з рідної землі. При чім маленьких дітей і немовлят викидано геть на сніг як щенят, а всіх разом гнано голодних і пів'одягнених на Сибір, на далеку північ, геть на край світа, щоб вони там вигибали від голоду й холоду. І їх вигинуло мільйони. Кістками нещасних дітей вигачено всі шляхи й простори Сибіру й півночі. Особливо жорстоко поводитися кремлівські сатрапи та їхні опричники з селянами Білоруси, України, Кубани, Казахстану, Узбекистану та інших республік, що крім землі й свободи, хотіли ще й національної незалежності. А ще жорстокіше поведася вони з інтелігенцією цих республік — висстрілявши її або позасилавши в каторгу.

В ім'я того ж „торжества комунізму“ кремлівські володарі організували в 1933 році голод на Україні, щоб зло-

маленької влади на Україні, але власних сил для того вони не мають, то, мовляв, хай буде хоч влада якогонебудь чиновника при якомусь „ведомстві“ у відтвореній Малоросії. Йти проти Сталіна з Керенським чи там Байдалаковим, це значить йти проти одного російського імперіялізму з іншим російським імперіялізмом. Це значить міняти сталінський хомут на байдалаковсько-мельгуновське ярмо, шило на швайку. А тим часом мусить бути розгоровлені й викинені на смітник і червоний хомут і біле ярмо, і шило й швайка.

Тепер, оскільки найстрашнішою річчю в боротьбі є зрада, то мішенню номер два мусять бути ті ренегати й зрадники, що ламають вже сьогодні й зламують завтра єдність української оборонної й наступальної акції.

Як по першій так і по другій мішені сьогодні ми будемо бити засобами пропаганди. Але коли вибухне війна а з нею й революція, й коли ті всі рятівники червоної й білої російської імперії та їхні квіслінги візьмуться поборювати нас іншими засобами (так добре випробуваними російським імперіялізмом протягом всієї історії підкорення „сепаратистів“), то організація мусить бути готова, вбираючи в себе все найдієздатніше з советської армії, разом з усім народом і

всіма політичними союзниками поговорити з окупантами іншими аргументами. Тобто перевести „плебісцит“ залізом і вогнем.

І горе тоді буде мішені номер два, ренегатам і квіслінгам як червоного так і білого російського імперіялізму.

Поза цими ворогами номер один і номер два все інше можна скласти на купу й брати під номером „три“. Тобто під цей номер поставити всіх інших дрібних, як зовнішніх так і внутрішніх, ворогів української свободи й відповідно до них достосовуватися.

Однак головна й найбільша увага мусить бути звернена в той бік, звідки йде найбільша загроза для української справи, на ворога номер ОДИН. І номер ДВА.

Зрозуміння цього мусить бути насамперед прищеплюване кожному перебіжчикові на цей бік демаркаційної лінії. Як сьогодні, так і особливо завтра. А також прищеплюване тим воякам, що лишаються по той бік. Кожен советський вояк, кожен українець одягнений в советську шинелю, мусить добре орієнтуватися хто його головний ворог.

В цьому мусить орієнтуватися й всі зв'язані спільною долею — всі сини інших поневолених народів, одягнуті в сіру советську солдатську шинелю.

мита волі неспокійних українських селян. Цілі села й райони спорожніли — люди, чесні трудівники, вмирали поголовно. Понад 8 (вісім!) мільйонів українських селян вимерло в той рік. Так само, як масово вмирало населення Казахстану в часи колективізації.

Товаришу!

Озирнися навколо, розпитай в інших, розпитай старших, розпитай тих, що були свідками народної трагедії.

Але та трагедія триває й тепер і ти про неї сам знаєш. Те горе, яке ти на кожному кроці бачиш, те горе, яке ти й сам терпиш, або терпиш, ту біду, яка панує навколо — незчисленна кількість калік і безпритульних сиріт, систематичне недоїдання, брак людської одягу й взуття, брак речей першої необхідності, соціальна й національна нерівність, політичні переслідування — тощо — все це не з необхідності, а спеціально, з волі „вождів світового комунізму“ що сягає в Московському Кремлі. Вони жезують твій народ і тебе гальопом до „світової революції“, тримають тебе й твій народ в голоді, холоді й нужді для того, щоб ти не мав часу думати, щоб ти був покірним виконавцем їхньої волі, їхнім рабом. І все це вони виправдують тим, що колись буде краще, тоді, мовляв, як світовий комунізм буде вже досягнений. Вони забивають голову криком, що це, мовляв, для всеюдського щастя такі твої терпіння. Але це брехня. Людство зовсім не потребує московського щастя, сталінського раю! Людство не потребує й твоїх терпіння. Людство не потребує зовсім сталінського „комунізму“. Бо людство прекрасно знає, що це таке, як знає й про всі муки й страждання підсоветських людей.

„Комунізм“ — це не тільки налічка, якою прикрита новітня захланна, зажерлива й нещадна московська імперія. Доказом цього є вже те, що ти маєш московські, царського зразка, пагони на плечах. Як доказом є й те, що всі ті, кого твої батьки в минулій революції було викинули на смітник, як героїв московської імперії, сьогодні знову підняті вгору й є божками советської сталінської держави: всі ті Петри Перші, Суворови, Сусаніни, Корнілові та Нахімови, тощо, тощо. Це тому, що та держава переродилася в новітню московську імперію, царського зразка, лише тепер в ній Сталін є імператором.

Доказом цього є й те, що т. зв. „союзні республіки“ в ССРСР, національна культура, національна мова існують тільки для пропаганди. В дійсності твій народ поступово й нещадно русифікується, а його мова, мова білоруських, грузинських, українських, узбецьких робітників і селян — підгнута під ноги, як підгнута під ноги й культура кожного народу. Чи чув ти в армії команду на рідній мові? Чи твої командири говорять з тобою в армії на твоїй рідній мові? Чи можеш ти собі уявити, щоб твій командир, щера й чесна людина, вірний син свого народу, за свої заслуги, окроплений кров'ю, приймав поздоровлення з Москви на його рідній мові? Або чи можеш ти собі уявити щоб військові частини, що стоять на твоїй землі, на землі твого народу, складалися тільки з синів твого народу і все в них — урядування й команда — провадилося на твоїй рідній мові? Ні, та цього уявити не можеш, бо знаєш, що цього під диктатурою московського імперіалістичного уряду бути не може. Бо знаєш з власного досвіду, що в ССРСР узбеки служать в Сибіру, сибіряки в Тбілісі, українці на ДВК, орловці й рязанці на Укоаї та в Білорусі... А це все тому, що така природа кожного імперіалізму, а особливо московського, який не може допустити ніяких національних військових формацій крім своїх, який боїться розквітту національних культур, як вогню, як своєї загибелі, який трактує всі землі інших народів, як свої колонії. Це все тому, що червона Москва з її „комуністичним“ урядом є окупантом на твоїй землі.

Товаришу!

Твій народ опинився під московським імперіалістичним чоботом, в національному й соціальному поневоленні. І так довго, як існуватиме московський комуністичний режим, так довго твій народ з неволі не вирветься. І так довго в неволі будеш ти сам.

Третю світову війну Сталін розпнутає не для покращання життя підкорених ним народів, а для загарбання світу, для підгорнення нових країн під чобіт московської червоної комуністичної імперії, для торжества панівної кремлівської кліки. А знаряддям для цього, гарматним м'ясом маєш бути ти. Так само як твій народ і його кров має бути погноєм.

А також вони розпнутають третю світову війну для того, щоб уникнути відповідальності за всі злочини пророблені протягом десятиліть над уярмленими ними народами, в надії, що їм удасться опанувати весь світ і тоді вже ніхто з них не спитає й не судитиме їх, бо переможців не судять, в надії, що вони уникнуть „Нюрнбергу“.

Зокрема Сталін і його кліка готують третю світову війну для того, щоб виправдати всі муки й страждання твого народу й народів інших республік ССРСР, щоб виправдати жорстоку експлуатацію і драконячі заходи супроти них протягом років, мовляв, все це потрібно було для блага самих же цих народів, для „оборони“ їх. А тим часом метою війни є не оборона, а поширення кордонів комуністичної московської імперії.

Ставши на шлях підготування третьої світової війни, сталінська кліка вже не має повороту назад. Вона не зможе звернути з цього шляху й не захоче. Війна є неминучою. І вона буде жорстокою. Світ не хоче попасти під московську червону руку й буде боронитися жорстоко. І не тільки боронитися а й наступати, щоб знищити кремлівське вогнище війни раз на-завжди.

У всьому цьому всі муки й весь тягар впалуть на тебе й на твій народ. Сталін знову гатиме тебе на фронт кліччями про „священну вітчизняну війну“ тощо, мазжити сиріт і калік.

І от тепер ти мусиш сказати своє слово.

Ти і мільйони твоїх товаришів мусите сказати своє слово, бо з моменту вибуху війни доля тієї війни, доля ваша власна й доля ваших народів буде в ваших руках. Як буде в ваших руках і доля сталінської сатрапії. Сталін і його сатрапи не сміють уникнути Нюрнбергу, — за це мусите подбати ви.

Сталін війну розпочне, але кінчати її мусите ви! І кінчати ви її мусите боєм насамперед проти червоного окупанта, а потім і проти всякого, який би після звільнення від комуністичної диктатури здумав би досягнути на вашу свободу.

Тюрма народів — ССРСР повинна бути зруйнована до основ, а сталінська антинародна диктатура знесена з лиця землі. На руїнах тієї тюрми нехай постануть свободні республіки розкріпачених народів, однаково рівних, однаково суверенних і незалежних, де б справжніми й єдиними господарями була робітники й селяни кожної країни. Де б господарем були ви.

Ви мусите з першого ж моменту злишити причину війни — знести комуністичний режим і тим урятувати землю від руїни. А знищивши режим і тим усуливши причину війни між сходом і заходом, ви мусите стати муром не допускаючи жалких білогвардійських чи яких інших „опікунів“ втручатися у внутрішні справи вашого народу, мститися на ньому, — ви мусите стати муром на сторожі його честі й життєвих інтересів.

Товаришу! Пам'ятай!

ТВОЯ СВОБОДА Й СВОБОДА ТВОГО НАРОДУ — НА ВІСТРІ ТВОГО БАГНЕГА, В ПАТРОНАХ ТВОГО АВТОМАТА В ГАРМАТАХ, ЯКИМИ ТИ ОРУДУЄШ, В

Майор К. Гринько

Пам'яті лицарів

(Трагедія Базару)

Чотирирічна боротьба українського народу 1917-21 рр. закінчилася поведенням Україна Москвою й Польщею.

Українська армія змушена була покидати рідну землю. Україна потрапила в лабеті московсько-комуністичної імперії.

У нелюдському напруженні перебували творці визвольної боротьби, що опинилися на території Польщі, за колючими дротами в таборах інтернованих. Гірко було українським воjakам спостерігати зза кордону, як обливається кров'ю та слезами рідна Батьківщина. Оsvячені високою ідеєю, загартовані в огні і бурі революції та в довголітній боротьбі й свідомі добровільно прийнятого на себе обов'язку, — українські воjаки вирішили до кінця виконати свою жертву і вийти з вогню визвольної боротьби переможньо або непереможньо вмерти.

На початку листопада 1921 року група воjаків-добровільців на чолі з генералом Юрком Тютюнником вирушила в повстансько-партизанський рейд, що відомий під назвою Другого Зимового походу, і відновила на Україні збройну боротьбу.

Три тижні тривав цей рейд переможнього духа, три тижні завзятих шоденних боїв, сотні кілометрів безупинних маршів у заціллі ворога, три тижні фізичного знесилення та виснаження голодом і холодом.

Ранком 17. листопада повстанці прибули до села Малі Мивьки, де хотіли затриматися для відпочинку. Але ворог весь час переслідував і не давав спокою.

Командувач повстанського рейду наказує вимарш за річку Звіздаль. Ворожа кіннота з піхотою та скорострілами на тачанках безупинно атакують і оточують хоробрих повстанців, затискуючи щораз більше кільце. Прилігши в сніг, повстанці відбиваються з надлюдським завзяттям. Зчинилося пекло. Кожний із повстанців дбав лише про те, щоб якнайдорожче віддати своє життя. Останню гранату, останню кулю ховали для себе. Наближався епілог. Усе поле бою було вкрите трупами. Тільки кілька підвід з раненими, кіннота та окремі піхотинці вийшли з того смертельного бою. Решта, ще залишилась живими, були ранені або зовсім знесилені до непригодності, потрапили до ворожого полону. Голих, босих і закривавлених 359-х героїв було замкнено в перкї села Маньки. На другий день привели їх до містечка Базар (на Квіщині) і знову замкнули в холодну церкву. Большевицька ЧеКа засудила всіх до страти. Самі смертники копали собі могилу.

21 листопада героїв-воjв приводять до могили і зачитують присуд. З юдямим підступом один із комісарів ЧеКа обідає помилування тим, що за ціну зради своєї ідеї заприсягнуть вступити до большевицького війська для боротьби

з повстанцями. Але вустама козака Щербака повстанці відповіли: Ні! І потужними вигуками „Слава“ 359 лицарів стверджують відповідь Щербака і гордо співають „Ще не вмерла Україна.“ А на тлі цього предсмертного співу і кулеметного гуркоту та лайки чекістів падають грізні слова підполковника Кузьменка: „Катуйте кати! Народе український, слухай голосу своїх вірних синів..... ти колись віддячиш за нас!..“

Так умирали герої Другого Зимового походу. Умирали з піснею на устах і з закликком до бою.

Цей заклик живе серед нас, ми його чуємо щодня і щохвилини, і щохвилини готові стати до великого походу, в бій за ті ідеали, за які боролись і загинули герої Базару.

Генерал Юрко Тютюнник

Під містечком Базар на Квіщині у великій могилі спочивають 359 лицарів, що склали на вістар Батківщині свій найдорожчий скарб — життя.

Вони померли, та вічно житиме пам'ять про них у серцях українського народу. Своєю смертю вони осvятили безсмертя українського національного ідеалу. Своєю смертю вони передали наступним поколінням силу й невмиручість нашої ідеї. На своїх багнетах вони пронесли криваве продовження Крут, фінально зв'язуючи героїку відродженої нації з непримиренною боротьбою проти відвічного ворога.

Вічна пам'ять українським героям!

Ми перед вами, лицарі Базару, у річницю вашої смерті відкриваємо свої чисті серця. Вам, що впади смертю хоробрих, прирікаємо вірність вашим заповітам.

Вам, що впади на тернистому шляху боротьби, поклоняться завтра байдужий світ, якого червоний демон запалить пожежами. Вам поклоняться все, що здорового має світ та об'єднується навколо вашої невмирущої ідеї.

Вічна Слава Вам, Герої!

ТАНКАХ, ЯКІ ТИ ВОДИШ, В ЛІТАКАХ, ЯКИМИ ТИ КЕРУЄШ. . .

Не с х и б ж е !

Т о в а р и ш у ! П а м ' я т а й !

В цій святій боротьбі весь вільнолюбний світ буде по твоєму боці. Але знай:

Поза тобою немає того, хто би тебе й твій нарід посправжньому визволив з комуністичної неволі й охоронив перед неволею іншою.

П у с т и ж в р у х в с ю с в о ю з б р о ю !

З А Б Е З П Е Ч С В О Б О Д У С В О Є М У Н А Р О Д О В І !

І тоді ти виконаєш дану йому присягу, як вірний його син.

Вірний син свого трудового народу.

Найновіші розповідають

Старший сержант Павло Бондарчук

23-літньому старшому сержантові советської армії Павлові Олександровичу Бондарчукові вдалося влітку 1952 року перейти з окупованої советами частини Австрії до американської зони, де йому влада забезпечила право азилу. Багато розповідає колишній советський старший сержант про жахливе життя в ССРСР.

«...Коли вибухла друга світова війна мені було 13 років. Одного ранку ми прокинулися і побачили, що в нашому селі вже були німці. Можливо, німці поводитися у нас інакше, ніж в інших окупованих ними областях, але, навіть, під суворим ворожою німецькою окупацією ми користувалися більшою свободою, ніж під советським пануванням...»

1949 року Павла Олександровича Бондарчука було покликано до війська й після кількомісячного вишколу на советській території, його було спрямовано на службу в советських окупаційних частинах в Австрії.

«...В Австрії, — розповідає Бондарчук, — з нами поводитися як з арештантами. Нарешті мені прийшло в голову, що совети забороняють контакти своїх воєнків з австрійським населенням тому, що ми можемо зрозуміти всю фальш советської пропаганди...»

«Я ніколи не забуду, що може статися з людиною яка зробить хоч одну помилку в ССРСР. 1948 року мій приятель, що працював шофером в колгоспі, мав нещастя зуларитися авто з підводою. Влада відбрала його єдину власну корову в заміну пошкодженого ним колгоспного коня. За пошкодження радіатора в авто — шофера було засуджено на сім років ув'язнення... Спогади про такі випадки, що на моїй батьківщині трапляються щоденно та поведження як з'арештантом під час проходження військової служби, наптовхнули мене на рішення покинути советський рай і піти на Захід. Зі мною тут обійшлися ввічливо й я за те дуже вдячний.»

Старшина авіації Аркадій Рудовський,

що 1951 року перейшов до американської зони Австрії і звернувся до влади з проханням про надання йому права азилу, розповідає:

«Я вирішив перейти на Захід після того як проходячи військову службу в Австрії, на власні очі переконався, що в переможеній країні існують далеко кращі умови для людського життя, ніж в Советському Союзі — країні, що є переможцем...»

В своїй розповіді старшина Рудовський говорить про ситуацію, що існує в ССРСР. «Перед кінцем війни советські можновладці відкрито обіцяли населенню краще життя. Але вже в 1946-47 рр. робітництву стало більше, ніж яким, що життєві умови постійно погіршуються. Практично робітник не спроможний прохартувати свою родину базуючись лише на заробітній платні.»

Далі старшина говорить, що населення ССРСР не має жадної ненависті до Сполучених Штатів Америки. «Пропаганда ненависті до США провадять виключно ідейні до мозку кістки комуністи. Але населення Советського Союзу розуміє всі брехви такої пропаганди. Народи ССРСР знають, що Захід вільний, вони знають, що в США існує право на страйки. Про ці речі в Советському Союзі говорять більше, ніж Захід собі уявляє.»

В своїй далішій розповіді старшина Рудовський каже, що відповідальні советські чинники не мають втомити постійно твердити населенню про нову війну, що стоїть перед очима. Населенню безперервно вбивається до голови, що війна неминуча й залишається відкритим тільки питання її вибуху. Советські збройні сили фактично постійно перебувають в стані алярму. Так, для прикладу, з'єднання військово-повітряних сил в якому я проходив службу, є

здатним протягом менше ніж двох годин після проголошення алярму вже перебувати в леті до завдавої цілі».

На запит, що йому відомо про переслідування релігії в ССРСР та про існування концентраційних таборів, старшина Рудовський сказав, що переслідування релігії в ССРСР провадилося перед війною, але й тепер провадиться не з меншою силою. Я не можу подати подробиць про такі переслідування, бо протягом чотирирічної служби в авіації я мав лише десять днів відпустки.

Про табори примусової праці я постійно чув від моїх приятелів і знайомих — каже старшина, — але сам їх не міг змогти бачити, й з ними спілкуватися. Щодо примусової праці в ССРСР взагалі, то поваття про неї я маю добре: ще не будучи на військовій службі й працюючи в шкелювальній майстерні, я мусів протягом трьох місяців працювати, не отримуючи жадної заробітної плати за те, що одного разу зазізвився ва 25 хвилин на працю».

Привітання від полковника Г. Токаєва

Німеччина, Антикомуністичному об'єднанню колишніх воєнків червоної армії, майорові В. Василько, майорові М. Батурко.

Друзі,

Цим підтверджую одержання Вашого привітального листа з 31.8.51 року й дякую Вам, усім Вашій організації, за побажання і привіти. Можете не сумніватися, що в боротьбі за корінні ідеали революційної демократії ми будемо єдині й не пошкодуємо сил і життя для найскоршого досягнення найбільшій з прогресивних цілей сучасного людства. Люди, що пройшли через пургаторій советського державно-номоволоістичного імперіалізму, надто добре розміють, що краще вмерти народами вільними, ніж кривавим потом рабами деспотам служити.

Разом з тим, ясність мети й цілей боротьби завжди служила й служитиме прапором, що дає надихнення а значить, про неї треба нам усім пам'ятати постійно, деньно й нічно, нічно й деньно. Треба пам'ятати, що сталінізм є найвищою стадією розвитку державно-номоволоістичного імперіалізму, що базується на внутрішній деспотичній диктатурі тоталітарного абсолютизму. Сталінізм є теорія й тактика відродження реакційного парвизму в специфічних умовах ХХ століття. Сталінізм є закінчений прспес виродження революційної диктатури Леніна-Троцького в контрреволюційний деспотизм Сталіна-Молотова. Сталінізм є завершення процесу перевалу стрілки советської історії на рейки націонал-шовіністичного расового русацтва. Сталінізм є коловільний імперіалізм, доведений до поголівних геноцидів і масових депортацій. Сталінізм є теорія й тактика одночасової довготривалої окупації багатьох країн, у тому числі країн вищого розвитку, і про матеріальну й духову експлоатацію їх. Нарешті, сталінізм є філософія панування політики над економікою, надбудовок над базами, вождя — над народними масами.

Ось чому ідеали і мета революційно-демократичного руху народів ССРСР мають глибоко справедливі виправдані перебігом речей іскраво виявленій прогресивний характер. Ось чому революційно-демократичний прапор є, передусім, прапор позитивного поступового руху, прапор народно-визвольний, прапор послідовних патріотів Батьківщини. І які можуть бути сумніви в тому, що рано чи пізно наші брати й сестри, батьки й сини, друзі й товариші в Советському Союзі, покищо одягнені в солдатські шивелі або проливаючі піт за варстатами й на колгоспних полях, будуть з нами, стануть під прапори революційної демократії!

Привіт Вам! Побажання всіляких успіхів!

22. жовтня 1952 року

Г.А. Токаєв

3 сторінок ганьби російського імперіялізму

До 13-х роковин советсько-фінської війни
(30. 11. 1939 — 13. 3 1940)

Тринадцять років тому советсько-російський імперіялізм розпочав війну проти маленької держави свободолюбного й миролюбного фінського народу. Ця подія, що свого часу стряса ввесь світ, вписала до історії людства дві різні сторінки: історія фінського народу збагатилась новою славною сторінкою героїзму, рішучості й жертвовності в боротьбі за свободу нації. До історії ж московського імперіялізму була вписана просто чергова сторінка безприкладного підступу, безчесття й ганьби.

Сміхотворна заява перед світом про те, що 3 мільйони фінів загрожували агресією „м'ярому“ існуванню „180-тимільйонного ССР“ — це було єдине, що могли виставити московські можновладці для „виправдання“ свого нечуваного злочину. А злочин був потрібний: 1) Намір свідомого винищення й поневолення фінів 2) Свідоме винищення при цій нагоді неслухняних неросійських народів ССР і 3) Випробовування власних сил з метою підготовки до 2-ї світової війни.

Перша частина злочину — доконаний факт імперіялістичного нападу на Фінляндію. Другу частину пояснюємо тим, що на цю кровопролитну бойню московський уряд гнав контингенти червоної армії, що складалися майже виключно з вірменів, грузинів, казахів, каракалпакців, туркменів, татар, узбеків, українців та інших поневолених Москвою народів. (Частини Ленінградської військової й Північнозахідної округ були винятком, але й добра половина їх була зформована також з „іногородців“). Часто російські контингенти появлялися на фронті шойно після падіння лінії Маннергейма, тобто тоді, коли найтяжчий етап війни було пройдено.

Три місяці і дванадцять з половиною днів жменька героїчних фінів громилла „доблестную і непобедимую“ червову армію, що при похал 40 ступнях морозу, в обмотках, по горло в снігу або в воді воювала „за Сталіна, за роліну“. Понад три місяці московське радіо провадило брехливу пропаганду про „бойові“ дії „фінського народного корпусу“, що був, вібито, зформований із фінських вояків, що добровільно перейшли на бік червоної армії. Пропаганду про „корпус“, що був наспіх зформований із карелів, ляпландців та росіян із Петрозаводська (виключно советських громадян), бо протягом усієї війни до советського полону потрапили лише біля 600 фінських вояків. Цей „корпус“ не брав жадної учаті в боях, бо була небезпека, що хтось з „корпусу“ може дістатися до фінського полону й тоді світ узнає правду про советське, а не фінське громадянство вояків „корпусу“.

Понад три місяці товариш Отто Куусінен говорив радіом про багатолюдний мітинг цивільного населення в фінському місті Теріоці, де червову армію, вібито, вітало населення як „визволителя“, де „звільний“ парід „домогався“ створення Карело-Фінської Советської Республіки. Це в тих Теріоках, де червона армія знайшла тільки 18 цілих будинків — решту фінів спалили, висадили в повітря. Це про тих цивільних фінських громадян, з яких тільки біля 300 чоловік з різних причин протягом війни в різні терміни потрапили до советського полону.

Майже три з половиною місяці наступала в обмотках, дістаючи щоденно лише 100 грамів горілки, 100 грамів сала й 100 грамів сухарів червона армія, зазнаючи жахливих втрат, рідко бачучи перед собою живого або мертвого фінського вояка. І стільки цинізму криється в словах Молотова: „Червона армія втратила біля 140000 вбитими та раненими. Втрати ж супротивника в кілька разів перевищують це число.“ Насправді втрати червоної армії

набагато перевищували кількість і фінських втрат і число, що його подає Молотов. Та якщо користуватися хоч би молотовськими цифрами, — хіба це не жаж? За три місяці — 140000! Сьогодні ж та сама советська пропаганда кричить про величезні втрати американців за 2 роки війни в Кореї, а ці втрати вбитими в кілька разів менші.

До останнього дня, до останньої хвилини війни московські диктатори виявляли бажання крові, крові й крові. Ранком 13. березня наказами по інстанції згорі до низу військо повідомлено, що цього дня о 12-й годині військовій дії проти „білофінів“ приписуються. З наказу командувача 7-ї армії Мерецкова:

„...2. О 12.00 війська залишаються на зайнятих позиціях. Жадного просування вперед.“

„...Кожний постріл, що буде зроблений після 12-ї вважати за постріл провокаційний, байдуже, хто це, не зважаючи на рангу того, хто стрілятиме, за постріл після 12,00 год. карати розстрілом... (Справді гуманно. Справді, постріл міг привести до нового конфлікту, а конфлікт до нових жертв уже після офіційного закінчення війни — М.Б.) А далі:

„...Наказую: до 12.00 год. бити ворога всією силою і міпцю советської зброї. Вперед, за Родіну за Сталіна!“

Це було ранком 13. березня. Цього ранку кожний вояк червоної армії знав: якщо доживе до 12-ї години дня, повернеться з фронту живим. Але людей гнали на штурм Выборгу до останньої хвилини. Людей гнали на всьому фронті в наступ до останньої хвилини. І тисячі нових жертв загинули за кілька хвилин до кінця війни — перед 12-ю годиною 13. березня 1940 року.

У роковини цих страшних подій ми схилимо голови перед червоноармійцями, невинними жертвами, що, самі належаючи до поневолених націй, проти своєї волі були безглуздо ганяні на бій кровожадними московськими посіпаками, ганяні на бій за поневолення фінів. І в ці роковини ми разом з усіма поневоленими націями пишаємося й гордимся з безприкладних дій жменьки героїчного фінського народу, гордимся з його відваги вступити в бій і виграти його в Москві. Героїзм безприкладний. Героїзм гідний, щоб з нього брати приклад усім поневоленим Москвою народам. (м б)

Привітання від вояка армії УНР

П о б р а т и м и !

Надзвичайно своєчасна, влучна і доцільна була Ваша ідея створення Легіону Симона Петлюри.

Щаслива і влучна сама назва дана йому.

— Основи платформи Легіону — шляхетні і справді національні в повному розумінні.

— Толеранція і порозуміння з усіма діючими національними силами, виключає терен і можливості для провокативних дій і всякого роду „валюхівщина“.

— Підпорядкованість Легіону тільки державному центру УНР — доказ Вашої національної дисципліни і свідомості.

— Від щирої душі вітаю Вас, — від когорти тих кол. бійців нашої регулярної армії УНР, які останніми з оставших поклали свої шаблі по кордонах України, які ще в листопаді 1920 р., коли все було за кордоном, — пішли від Збруча під проводом ген. Гулого-Гуленка і отаманів Шепеля й Струка в той божевільний рейд смерті в запілі ворога, в 74-х бойових операціях ще раз зі славою пронесли наш прапор над Поділлям, Київщиною і Херсоном.

— Вітаю Вас від імені тих, — із лав яких герої

Тотальний військовий вишкіл населення ССРСР

Військові „добровільні товариства“ мають на озброєнні... „Катюш“ й винищувачів МІГ-15

Зліквідоване чотири роки тому в ССРСР „Осовіахім“ (Общество содействия авиации и химии) замінено більш вдосконаленою системою „добровільних військових товариств“. Чотири роки тому за рекомендацією політбюро було організовано три нових „добровільні військові товариства“: „ДОСАВ“ (Добровольное общество содействия развитию авиации), „ДОСФЛОТ“ (Добровольное общество содействия флоту) й „ДОСАРМ“ (Добровольное общество содействия армии). Члени всіх цих товариств сьогодні становлять десятки вимуштрованих й добре вишколених резервних дивізій. Протягом кількох днів ці резервні дивізії можуть бути змобілізовані й кинути на фронт. Вагу і значення цих так званих „добровільних товариств“ можуть довести такі цифри: в товариствах, без відриву від виробництва проходять постійний щоденний вишкіл понад 13 мільйонів юнаків та дівчат. Це за даними советської преси. Протягом останнього часу військовий вишкіл було значно закріплено й максимально наближено до реальних бойових умов. Сталін покинув бавитися в „оловяних солдатиків“. Минули часи напіввійськового спорту з урочистими парадами. „Добровільні військові товариства“ сьогодні провадять не лише знамениту „допризывну підготовку“, а й поставляють армії, авіації та флоту добре військово вишколені молоді кадри, обізнані з сучасною військовою технікою. Військовим товариствам передано до розпорядження сучасну техніку, що й дотепер знаходиться на озброєнні советських армії, авіації та флоту. Останнього року приблизно одна третина членів товариств була переведена на казармове положення без відриву від виробництва. Голови трьох товариств й обласні керівники були приписані до армійських штабів відповідних родів військ.

„ДОСАВ“

Голова товариства — Герой Советського Союзу генерал-полковник авіації Мик. П. Каманін

Товариство, що нам керує один з найдосвідченіших советських летувців, має в своєму розпорядженні понад 1000 летовищ (сюди причислено й колишні летовища аероклубів). Ці летовища тепер споряджено бетонованими стартовими доріжками довжиною до 2-х км.

Якщо перед другою світовою війною осовіахімовська авіація мала лише (крім високоякісних планерів) учбові біплани „У-2“ та моноплани „УТ-1“, „УТ-2“ („учбово-

наших Визвольних Змагань сотні Адаменко і хор. Калужний самі себе стріляють на березі Дністра, не можучи пережити руйну ідеалу і не бажаючи живими покидати рідні Краї.

— „Мертві герої наявні межі нами“ — так звучить гасло військового братерства.

— Давши Вашому Легіонові назву нашого Великого Вождя, — Ви мусите зберегти і Його величчя і могутній Дух.

— Плекаючи в собі культ Симона Петлюри, — що є безмежною любов'ю до України, пошану і захист для кожної національно думачої української одиниці, — маєте повну заповідь, що із малої іскорки, якою є Ваш Легіон, завтра спалахне могутній вулкан ентузіазму і стимулу для широких мас у нашої боротьбі.

— Ваше поступовання й дії в національно-громадських питаннях мусять керуватися тільки честю і славою того, чие ім'я носить Ваш Легіон, і гордою свідомістю, що герої Тривкутиків смерті, Базару і Крут наявні межі Вами.

— Ви в надзвичайно влучний і слушний час своїми молодечими і сильними руками підхоплюєте і ще вище підіймаєте наш старий покривий безсмертною славою бойовий прапор. Щастя Вам Боже і в добрий час!

Олександр Вдовиченко, С.Ш.А.

тренувальний“, констр. Яковлева), то одразу після закінчення війни осовіахімовській авіації було передано велику кількість бойових винищувачів, штурмовиків і бомбардувальників конструкцій 1941-45 рр. Тепер парк винищувачів та бомбардувальників чимало побільшено за рахунок передачі „ДОСАВ“-у бойових літаків конструкцій післявійськових років, в тому числі й реактивних винищувачів типу МІГ-9, а останнього часу й партії МІГ-15!

Раніше термін навчання пілотів в аероклубах становив 9 місяців. Тепер „ДОСАВ“ вишколює всі категорії летного складу: пілотів, штурманів, бортмеханіків, радистів, стрільців. Увесь підйомний склад другого й третього року вишколу переведено на казармовий став.

Наслідком нових термінів вишколу, що наближені до термінів навчання в нормальних училищах військової авіації, з „ДОСАВ“-у виходить, фактично, кадровий летунський та технічний склад. Поза тим „ДОСАВ“ щорічно вишколює великі контингенти жінок-пілотів, парашутистів та парашутисток, що володіють сучасною зброєю.

„ДОСФЛОТ“

Голова товариства — віцеадмірал А.А. Ніколаєв

На сучасну пору в Советському Союзі немає жадного портового міста, або міста розташованого на судноплавній річці, де не було б відділів „ДОСФЛОТ“-у. На озброєнні товариства є бойові одиниці — торпедові катери, міноносці, тральщики й, навіть, кілька крейсерів, що ще нещодавно перебували на озброєнні советської військово-морської флотії. Яку велику роль грає „ДОСФЛОТ“ у вишколі кадрів для військової флотії говорить й те, що не так давно „ДОСФЛОТ“-у був переданий красунь Балтійської флотії лінкор (1) „Марат“.

Віцеадмірала Ніколаєв уже, мабуть, забув про не давні безтурботні часи, коли він виступав лише почесним суддею на веслярських та вітрильних змаганнях, або в ролі почесного командора шлюпочних переходів. Нині він вицеадмірала віє не над якоюсь яхтою, а над лінкором.

„ДОСАРМ“

Голова товариства — Герой Советського Союзу генерал-полковник В. І. Кузнецов

На озброєння обласних і районних відділів „ДОСАРМ“-у нещодавно було передано гвардійські міномети, так звані „РАК“-и (реактивний апарат Кострікова), більше відомі під назвою „Катюші“. На своєму озброєнні „ДОСАРМ“ має також артилерію, включно з корпусною й, навіть, тяжкою — артилерією резерву головного командування. „ДОСАРМ“ озброєний всіма типами протитанкової та протилетунської артилерії, що ними озброєні й кадрові частини советської армії. Для організації полігонів „ДОСАРМ“-у нарізано великі ділянки колективних, радгоспних та літгоспних земель. Полігони пристосовані до стрільця з усіх родів зброї а саме стрільця наближене до максимально бойових умов. Тісно співпрацюючи з „ДОСФЛОТ“-ом, та „ДОСАВ“-ом, „ДОСАРМ“ вишколює штурмові частини т.зв. повітряної піхоти й десантні частини морської піхоти.

Від минулого року „ДОСАРМ“ фактично перетворено на потужні військові з'єднання з армійською дисципліною.

За допомогою „добровільних“ військових товариств, що начислюють понад 13 мільйонів членів постійного стану (загалом це чиско є постійно-блужучим, тобто, товариства що два роки вишколюють понад 13 млн осіб), в ССРСР провадиться тотальний військовий вишкіл населення. При чому, в цих „товариствах“ військовий вишкіл є чимало ефективнішим, ніж у багатьох арміях віданого світу. І це — як доказ „мирної політики“ Сталіна. Льюїтант С.С.

Капітан П. Омеляненко

Майбутня армія

Порядком дискусії

На шпальтах преси української еміграції дуже рідко зустрічаються статті на тему щодо організації майбутньої української армії. Звичайно, це тема не сьогоднішнього дня і, крім того, важко собі уявити, як саме постане українська армія.

Але не шкодить подумати про її постання, бо часто зустрічаємо в різних емігрантських часописах статті на військові теми, що в них співвідношення військових сил Заходу і Сходу висвітлюється дуже однобічно й приводить читача до неправильної оцінки ситуації.

Зрозуміло, що організація наших збройних сил може постати лише за війни (якщо вона виникне), а не заздалегідь, і тому буде провадитись в дуже короткі терміни часу. Українські провідні військові кола можуть тепер розглядати тільки питання внутрішньої організації збройних сил, а не питання стратегії, бо стратегія є наука про підготовку та переведення самої війни державою. Поділяється вона, як відомо, на дві частини: а) підготовку держави до війни, тобто розробку питань політики, економіки та організації збройних сил, б) саме провадження війни державою.

Як бачимо, питання стратегії в цілому в сучасний момент ми не можемо розглядати. Політику провадять інші держави, а не ми. Про економіку не може бути й мови, бо не маємо власної держави. І лише в разі виникнення війни між Заходом та Сходом, для української еміграції може з'явитись можливість організувати власні збройні сили, але за певних умов. Звичайно, створення цих умов буде залежати головним чином від обставин, в яких опиняться західні держави напередодні та на початку війни.

На нашу думку, майбутні українські збройні сили, при наявності сприятливих умов, можуть бути досить чисельні та спроможні провадити не тільки тактичні (в масштабах дивізій), а, навіть, оперативні (в масштабах окремих корпусів та армій) завдання. Війна буде, безперечно, провадитись за стратегією західних держав, головним чином США. Тому й дії української армії будуть првостосовані виключно до цієї стратегії.

А чи означає це, що внутрішня організація української армії повинна бути точвісінько така сама, як в арміях західних держав?

А може нам будуть більш придатні зразки організацій та статутів німецької або советської армії?

Нам здається, що орієнтація на німецьку воєнну організацію відповідає. Німці, за часів Гітлера, дуже скомпромітували себе в очах українців своїми вельюдськими вчинками та, крім того, українці вже призвичаїлися бачити їх і як солдати та офіцери советської армії і як воїни УПА. Система переможецької армії, та ще й ворожої, не буде популярною.

Якщо взяти за основу нашої майбутньої армії залишки I-ї Дивізії УНА що була сформована та вимуштрована німцями, — то які ми будемо мати, в цьому випадкові, кадри як у кількісному, так і в якісному значенні, особливо старшинський склад?

На жаль, але треба визнати, що як і бойовий досвід, так і теоретичний вишкіл старшин та воїнів цієї Дивізії є незадовільним, не кажучи вже про їх незначну кількість.

Вже наслідком цього було б недоцільним у нашої армії приймати німецьку воєнну організацію. Та не все гаразд було і з самою цією системою. Але разгляд цих недоліків — це особлива тема.

А чи є сенс будувати нашу армію на американській зразок? США — це молода країна, в молодую армію. Американська стратегія шукає шляхів розвитку, беручи курс на стратегію вищого типу, тобто на стратегію т. зв. "планетарної війни". США мають потужну техніку, що дозволяє їм провадити війну одночасно на різних континентах та у велетенських масштабах.

Всупереч поглядів багатьох, майбутня війна, на нашу думку, буде довготривалою і не не дивлячись на наявність переваги на боці західних держав, особливо в технічному відношенні. (Можна грубо оцінити цю перевагу 3:1 на користь Заходу).

Довготривалість майбутньої війни і дає нам право думати, що й українська армія буде притягнена до воєнних акцій і буде озброєна на зразок армій західних держав, хоч не виключена можливість, особливо на початку формування нашої армії, користування й трофейною советською зброєю, яка теж є модерна і до того буде добре знайома воїнам та старшинам — колишнім советським військовикам українського походження, що будуть кадрами нашої армії. І, однак, не дивлячись на те, що українська армія буде виконувати завдання західної стра-

тегії (і, припустимо, озброєна американською зброєю цілком), нам все ж таки здається, що організація її не повинна бути американського зразка, з таких причин:

а) Американська армія має потужний технічний базис, такий, якого ми, мабуть, і в далекому майбутньому не маємо.

б) Перевишкіл воїнів та старшин нашої армії, які, як зазначено вище, майже трохи не в абсолютній більшості, будуть складатися з військовополонених або з тих, що з власної волі залишили советську армію, потребує досить довгого часу, що не буде корисним ні для українців, ві для командування збройних сил Заходу.

Таким чином, на початку формування нашої армії, найдоцільнішим буде прийняти організацію советської, бо в цьому разі прийдемося витратити час лише на укомплектування військових частин, що можна перевести протягом короткого терміну.

Ознайомлення з американською зброєю, особливо піхотною, не потребує багато часу. Це можна перевести "на ходу", бо вишкіл советського воїна, взагалі, досить високий. Звичайно, це не означає, що треба дотримуватись системи советської армії в цілому. Сама війна, її процес, можуть підказати щось нового в організації збройних сил. Еволюція воєнної організації завжди мала місце під час війни.

Війна 1939-45 рр. цілковито відрізняється від війни 1914-18 рр. Якщо перша світова війна була війною переважно позиційною, то війна 1938-45 рр., навпаки, маневровою. Надмірна насиченість армій вогнепальними засобами примусила обидві воюючі сторони в першу світову війну зариватися в землю. В другу ж світову війну знайшлися чинники, які сприяли переведенню маневрової війни — авіація та танки, бо ще не було винайдено досить добрих засобів та методів у боротьбі проти останніх.

Але де гарантія, що в третю світову війну воєнні операції будуть провадитись за шаблоном, так само як і в війну 1939-45 рр.?

В деяких українських газетах систематично друкуються статті, в яких старанно подаються відомості про технічні можливості та перспективи Заходу та Сходу.

Ми вже вище зазначили, що рахуємо технічне співвідношення 3:1 на користь Заходу. Якщо зупинитися, на цьому тільки то в читача, без сумніву, виробиться погляд, що Заходові легко вдасться досягнути перемогу. При цьому настрої советських людей в рахунок не береться, очевидно, гадають, що підсоветська людина настроєна цілком антисоветськи. Можна з повністю констатувати, що в читача таких статей з'являється враження, що коли Захід технічно сильніший втричі, а підсоветська людина ворожа до советської влади, то в майбутню війну повториться початковий варіант війни 41-45 рр., тобто — новий розгром советської армії та масова здача в полон советських воїнів.

Грубо можна поділити українську еміграцію на дві групи. Одна група придержується тієї точки зору, що сдвиним вирішальним чинником у майбутній війні буде мілітарна сила та технічна потуга Заходу, особливо США. Не будемо стверджувати, чому саме виробився такий погляд, чи то від сліпої віри в силу техніки, чи тому, що рахують на дуже швидку деморалізацію підсоветських мас і в зв'язку з цим на скору загальну більшовицьку. А коли більшовики швидко зникнуть, то звичайно, воєнна влада альянтів опанує становище в СССР і від неї буде залежати майбутнє народів СССР. Чи, може, навпаки, чекають жорстокого спротиву советської армії, не вірять в революційний рух народів СССР і тому, цілком зрозуміло, покладають надії лише на мілітарну силу.

Друга група має надію виключно на революційний рух повсталих народів СССР і гадає, що цей рух почнеться негайно на початку війни і що там, в СССР, повстане вся армія, яка буде, незалежно від західних воєнних сил, провадити збройну боротьбу проти советської влади.

Деякі прихильники такого погляду вимагають від Заходу постачання повсталіх народів зброєю й виключно на це й покладають всю надію.

На нашу думку, ні один з цих поглядів не відбиває дійсного стану речей.

Насправді, коли стаття на точку зору визнання переваги техніки й залишати без уваги настрої мас, можемо зіткнутися з таким явищем, що трапилося з німцями в грудні 41 року під Москвою. Пригадаймо літню та осінню кампанії на східному фронті в 41 року.

Дуже характерно, що мало хто уділяє уваги тому, що

війна 41 року на Сході почалась раптовим нападом німців на СРСР. Початкові, аж до грудня 41 року, успіхи німців приписуються цілком генію й силі німецької армії та антисоветським настроям населення СРСР.

Раптовому нападowi на СРСР і досі не надають значення, а насправді це був перший і головний чинник деморалізації підсоветських мас і советської армії. Забувають, що на боці німців була армія їх союзників — Фінляндії, Румунії, Угорщини, Словачки, Хорватії, не кажучи про чисельні бойові та допоміжні, і досить великі, загони норвежців, голландців, французів.

Також вся промисловість Європи, увесь її авто — і кінний транспорт, всі її ресурси були використані німцями ще в черці дві війни. Безліч військовополонених різних європейських країн та примусово депортованих працювали вже 1941 року на фабриках та заводах Німеччини і тим самим дали змогу німцям змобілізувати колосальну армію.

Ці чинники, що дуже сприяли наступові німецької армії і досі ніхто не хоче рахувати. Ними просто ігнорують.

Інтенсивна маневровість воєнних операцій влітку й восени 41 року на східному фронті в першу чергу пояснюються тільки цим раптовим нападом німців на СРСР.

Але надіятись на те, що і в майбутню війну альянтам пощастить так, як і німцям 41 року, раптово напасти на СРСР — це вже зайва річ. Большевики навряд чи дозволять ще один раз заскочити себе знезап'я.

На початку війни для німців йшло все, вбито, гирзид. Советська армія відкочувалася на Схід аж до Москви, залишаючи на полі свою амуніцію, зброю і масу полонених. Все було деморалізоване. Німці захопили територію з 60-70-мільйонним населенням і одну з головних індустриальних баз СРСР — Донбас. Становище СРСР було надзвичайно тяжке. Здавалося, що цілковита загибель його неменуча. І раптом, в грудні 41 року з'явилось „чудо“ — советська армія переходить до контрнаступу й так громить німців під Москвою, що вони змушені були відійти на рубеж Вязьми й там перейти до оборони, що тривала дуже довгий час. Що трапилося? Чому було побито німців і зупинено?

Ось тут виявилася їх хибка як у воєнному, так і в політичному відношенні. З політичного боку вони своєю глупою політикою обурили проти себе всі народи СРСР, а з воєнної точки зору чуда ніякого не було. Якщо уважно придивимось, як проходили воєнні операції від самого початку війни аж до грудня місяця, то побачимо, що советська армія, не зважаючи на страшні поразки та страшні втрати в людях та в матеріалі, не тільки чинила спротив, а й сама безперервно переходила до контрнаступу й тим самим протягом п'яти з половиною місяців війни так вимотала німців, що вони, дійшовши до Москви, цілком вичерпалися.

Поразка німців під Москвою, це не чудо, це не випадок — закономірність на війні. Німці просто вичерпалися, зарілися по традиції всіх західноєвропейських армій в землю і тим самим дали большевикам можливість привести до порядку запілля, устаткувати перевезені на Урал і Сибір з України фабрики та заводи й підготувати нову армію. Через рік німці відчували під Сталінградом значення своєї поразки під Москвою.

Генштаб советської армії, не дивлячись на дрібні помилки, під час цієї кампанії перевів надзвичайну оперативну роботу, яка в багатьох випадках, на перший зовнішній погляд здавалась боевильною з точки зору західних військових спеціалістів.

Насправді ж, це була вірна оцінка ситуації, вміння провадити в найкритичніших обставинах воєнні операції, вміння використати все можливе, відсутність розгубленості, тверда, непохитна воля до перемоги. До того треба додати прекрасні бойові якості советського солдата, його ватриваліст, мужність, нахиливість, здібність до імпровізації в любых умовах, та жертвенність.

В чому полягала правильна оцінка ситуації советським генштабом? А в тому, що він бачив єдиний порятунок у стриманні й вимотуванні німецької армії всілякими засобами. Кожен день бою затримував, виснажував німецьку армію.

Хитрий „лис війни“ Кутузов 1812 р. зберігав армію, відходив, стримуючи армію Наполеона лише запіллями, ар'єргардними частинами. Бородинський бій був даний Наполеону виключно під тиском суспільства, а не з волі Кутузова.

В 1941 р. завдяки колосальній перевазі, майже абсолютній, німців у повітрі, генштабові советської армії неможливо було відводити й одноразово зберігати армію. Німці через повітря й танковими стрілами розколювали советську армію, оточували її, деморалізували запілля.

І вже під самою Москвою співвідношення сил було не 3 : 1 на користь німців, а кілька раз більше. Становище СРСР було жахливе. Советська армія не була піла, як армія Кутузова під Москвою в 1812 р. Ті незначні резерви, які большевики підтягли під Москву, не могли вирішити долі фронту. Матеріальна частина советської армії лишалась на полях боїв від Білостока до

Москви. Фактично від советської армії лишались рештки та й тільки. В той же час постачання німецької армії не послабло, як у Наполеона під Москвою, бо транспорт всієї Європи служив німцям.

І все ж таки німці Москви не взяли, бо самі настільки вичерпалися в безперервних боях на протязі п'яти з половиною місяців, що досить було большевикам ввести до бою незначні резерви, як німці не тільки зупинилися, а й відкотилися назад. Цей жахливий поєдинок скінчився поразкою німецької армії. Фактично вона не була розбита, мала надзвичайну перевагу в усьому над советською армією, але настільки втомилася і виснажилася фізично, що не була в змозі далі наступати. Німецький генштаб помилився, він не думав, що так довго і так тяжко прийдеться його армії просуватися до Москви й розраховував:

- 1) на силу раптового удару,
- 2) на антисоветський настрій підсоветської людини,
- 3) на те, що генштаб советської армії розгубився і не зможе організувати після раптового нападу спротив німецькій армії, що в СРСР повториться те, що мало місце у Франції та в інших державах Західної Європи.

Сила раптового удару була дійсно колосальна, але німці не чекали того, що советський генштаб вже від Мінська почав організовувати спротив маршеві німецької армії й чим далі то більший.

Поза тим німці не зрозуміли дійсної природи підсоветської людини. Контррозвідка доносила перед війною німецькому генштабові про незадоволення серед мас в СРСР. Цього німцям вистачило. Вони не могли собі уявити, щоб в настроях советських мас за такий короткий час зміг би наступити корінний психологічний зсув. Тому їх зовсім не цікавила політична сторона справи.

Коротко кажучи, план німецького генштабу щодо переведення військових операцій проти советської армії був планом авантюристичним, розрахованим на „бліц-кріг“.

Советський генштаб, не дивлячись на жахливе становище, в якому опинилася армія і вся країна, зрозумів, що треба німців затримувати на кожному кроці, виснажувати їх безперервними боями, затримати їх підхід до Москви до зими.

Коли б генштаб СРСР став на точку зору західноєвропейських військових спеціалістів, то він намагався б організувати боеприможні частини, напр., на берегах Волги, і шкодував би кидати до бою частини, що заради були приречені на загибель. Якщо Кутузов 1812 року зберігав армію, ухилився від бою, то советському генштабові цього робити не можна було. Треба було контратакувати безперервно, бо інакше німецькі мотомехрейдери прорвалися би до Москви протягом короткого часу, як це й передбачав німецький генштаб перед війною.

Советський генштаб прийняв рішення провадити війну цілком іншими засобами, незрозумілими західноєвропейським генштабам, і на цьому виграв.

Не „заградительные отряды“ та зима зупинили німців, а невиконання німецьким генштабом термінів війни.

Поразка німців під Москвою фактично вирішила долю війни. Їх перемога під Вязьмою, ще перед маршем на саму Москву, була їх останньою „лебединою пісню“. Похід же на Кавказ і Сталінград це був фактично одчайдушний жест.

Війна 1941 року на Сході — є для німців класичним зразком наслідків сліпої віри в мілітарну перевагу.

Розглянемо інший погляд. Виникає нова війна, в СРСР революція народів, в першу чергу — повстання. Советська армія повстає і сама ліквідує большевиків. Поки армія Заходу дійде до теренів СРСР, там все буде готове.

На підставі чого являються такі погляди? На підставі того, що серед народів СРСР є незадоволення існуючою владою. Все розглядається під таким кутом зору, що нібито не було війни 41-45 рр., а якщо й була, то нічого не сталося в психології підсоветських мас. Там, в СРСР, нібито чекають, недоцкуються початку війни. Так, не вірно, але в тому разі, коли стати в позиції емігранта. До смерті набридло повіритися на чужині.

Але маси СРСР ще не забули минулої війни. Там кожний дім, кожний лісок, кожний яр, кожний ставок, кожний місцевий предмет ще довго буде нагадувати про жах останньої війни. Ми не будемо ретельно розглядати психологічний зсув в масах СРСР, але зазначимо, що він наслідком останньої війни існує. І тому надіятися на „репетицію“ початку війни 1941 року нема чого.

На нашу думку, советська армія чинитиме жорстокий спротив і війна затягнеться на дуже довгий час. Вона прийме характер позиційної війни, війни на виснаження. Перевага в цьому випадкові можлива на боці Заходу тільки в тому разі, коли він не допустить:

- а) воєнної помилки, яку зробив німецький генштаб, а саме — розраховку на авантюристичний „бліц-кріг“.

Капітан-лейтенант С. Коломиець

Арктика — стратегічний центр

(На полях матеріалів ген. Роберта Кнакса)
СРСР і США опановують полярні-простори

Впродовж віків, аж до 20 століття Північне полярне море лежало сковане льодами, непорушване потягненнями держав — таємниче в зимовій сулячлі полярної ночі й приманливе в часи літнього полярного сніва. Лише невеличке число дослідників намагалося науково вивчити області в районі Північного бігуна.

Сьогодні ж Арктика стала полем напруження в світовій політиці. Чим це пояснити? Про економічні причини не може бути й мови, бо льодова пустеля не надається для її заселення й — у протилежність до покритого глетчерами континенту Антарктики — добування земних багатств, покладів з морського дна не можливе. Пересічна глибина Північного полярного моря становить 5000 метрів. Цінні мінерали є лише на островах та півостровах, що оточують цю морську льодову пустелю; мідь, цина, вугілля, нафта, золото, залізо та уранова руда — на просторах сибірського полярного узбережжя, на Алясці та в північній частині Канади. На Шпітбергені добувається 600 000 тонн вугілля річно: СРСР добуває 400 000 тонн і Норвегія — 200 000 тонн.

В сучасну пору Арктика має велике значення для розбудови шляхів сполучення. Ясно, що море, сковане льодами, не надається для організації морських сполучень для кораблів різних категорій та різного призначення. Також і землі, як наприклад Гренландія та Шпітберген, що покриті вічними глетчерами, не придатні для розбудови доріг та автострад. Але повітряні простори над суходолом та морем, в часи великого розвитку авіації, являються обширом, що надається для організації повітряної мережі шляхів сполучень з великими перспективами. Літак має величезну перевагу над усіма іншими засобами транспорту наслідком того що лише він спроможний найкоротшим шляхом, по глобальній кривій лінії (не прямій) покрити віддалі між двома пунктами на земній поверхні. Шкода, що наші уявлення простору фальшуються ще й досі вживанням карт з меркаторовою проекцією на яких сумежні з Північним бігуном території, як Гренландія або Лабрадор, подаються розтягнутими.

Тільки користуючись глобусом ми можемо при звичайтись до так званого, необхідного для нашого часу, глобального мислення. Тоді, наприклад, стає ясним, що лінія найкоротшої віддалі між Ослом і Токіо проходить через Північний бігун. Цю лінію сучасний пасажирський літак може покрити за 26 годин, в той час, коли на покриття віддалі між цими містами за установленю сьогодні постійною трасою, що проходить через Середземне море та Південну Азію, втрачається 40 годин. На другій трасі, що проходить через Північну Америку та Тихий океан — 46 годин. Наслідком того, що переважна більшість населення нашої планети поселена на північній півкулі, повітряні сполучення над Арктикою мають велику майбутність. Тут перехрещуватимуться трансарктичні повітряні лінії, що пов'язують північну Європу з Японією та Китаєм з Сан-Франциско.

На всі ці мирні шляхи, що видатно прислужаться для зв'язку між народами, сьогодні, в час напруження Схід-Захід,

б) політичної помилки: не буде розраховувати тільки на незадоволення мас, а буде мати на увазі, головним чином, бажання мас в СРСР.

Інакше, коли маси в СРСР зауважать, що Заходові цікаве тільки їх незадоволення советською владою, а до решти йому байдуже, то повториться історія війни 41-45 рр.

Німці на початку війни мали в політичному відношенні мало клопоту, але альянти матимуть занадто складну ситуацію, вижити з якої не так то буде легко. Як цю проблему вони вирішать, то вже їх справа. Зуміють зрозуміти душу підсоветської людини, значить зуміють знайти вірні шляхи політичної пропаганди, зуміють правильно поставити мету її. От тоді ми зможемо організовувати армію.

Нехай ця війна буде дуже довгою, позиційною, але зброя альянтів, плюс правильно поставлені політичні цілі зламають сиритив большевизм.

Ігнорувати мілітарну силу альянтів — це нісенітниця. Схвалитися лише перед воєнною силою — теж до добра не приведе. А тому побажаємо дійсної координації цих двох чинників.

Умов для реґолопії в СРСР, зараз, без війни не існує. Лише війна може сприяти ростанню їх. Але для цього треба праці, праці і ще раз праці — поруч з вражкою над скріпленням мілітарної потуги — потрібне уважне вивчення праґнень поневолених народів СРСР. Це Захід мусить пам'ятати.

лягла тінь стратегічного характеру, військових приготувань. Тиск московсько-большевицького імперіалізму найбільше відчувається на лінії залізної заслони, на євразійських кордонах, де СРСР з його сателітами створили пляндарм для нападу на вільний світ. Вздовж цієї лінії лежать вогнища небезпек холодної чи гарячої війни, (від Балтійського моря через Німеччину, Балкани, Дарданели, Персію, Кашмір, Індокитай аж по Корею). Але поруч з цією лінією безпеки, що проходить суходолом, існує така інша лінія безпеки, лінія морська, якою межує (стикається) СРСР з некомуністичним світом. Японське, Охотське та Берінгове моря на Тихоокеанському узбережжі СРСР і Північне полярне море від Берінгової протоки до Мурманська.

Якщо ми подивимось на Північний бігун на карті згорі (наприклад на глобусі), побачимо, що в арктичному просторі також „фронт“ стоять загрозово один супроти другого. Крива фронту Советського Союзу сягає від Мурманська до Берінгової протоки. фронт держав Північноатлантичного пaktu — Норвегії, Данії, (Гренландія) Канади, США — охоплює трохи більше площини полярної області.

Колись Арктика була „нічим простором“, але в двадцятих роках нашого століття вона політично була розділена на сектори. Кожна держава, що межує з Північним полярним морем висловлює претензії на всі досліджені і недосліджені області, що лежать в її секторі аж до Північного бігуна. 1926 року СРСР проголосив свій суверенітет на всьому просторі, що лежить між лініями, що проходять від стиків советсько-норвежського та советсько-американського кордонів до Північного бігуна. Сполучені Штати, на долю яких припадає дуже вузький сектор, не визнають цього принципу секторів й досі вважають Арктику „нічим“ простором.

Які ж стратегічні можливості криються в Арктиці? Вже сама можливість транспортного сполучення має велике значення під час провадження війни. Великі десантні операції в цих просторах неможливі наслідком того, що на покритих глетчерами-суходолах пересування засобом моторових снарядів так само пов'язано з колосальними труднощами, як і пересування на морських льодових просторах, що перерізані рухомими, різної ширини й довжини розщелинами. Можуть мати місце акції в яких як засіб транспорту використовуватиметься літак, наприклад: малі ударні повітряні десанти для обсаджень самотніх, з невеликою залогою, радіо-та радарних станцій ворога. Можливим є також переведення раптових операцій більшими з'єднаннями повітряних десантів проти ворожих опірних пунктів розташованих на островах, або на полярному узбережжі континенту. В осени 1948 року за участю двох дивізій командування Советської Армії провадило маневри на полярному просторі між Мурманськом та Шпітбергенем. США та Канада відповіли також маневрами всіх родів війська з метою вив'яснити практичність обмундуровування вояків та дослідити дію зброї, амуніції та працю моторів при постійно низьких температурах. Американці вияснили, що сама боротьба проти холоду — забирала майже всі людські сили й для переведення бойових операцій їх майже не лишається.

Для провадження морської війни належить брати до уваги лише морські шляхи, що проходять близько арктичного узбережжя. Від 1922 року Советський Союз почав опановувати „Північноморський шлях“ для організації постійного плавання торговельних та військових кораблів. Цей шлях має величезне стратегічне значення для СРСР й проходить від Мурманська та Архангеліска — з проміжними портами в гирлах рік Обі, Енісея, Лени, Анадыра — на Чукотському півострові. Вільне судноплавство на цьому шляху є можливим впродовж 3-х місяців року та дальших 2-3-х місяців за допомогою понадпотужних криголамів. Чимало гіршими є кліматичні умови в американсько-канадських північних водах. Довго шуканий північно-західний шлях між затокою Гудзона та Берінговою протокою практично не можна використовувати.

Якщо для оперування надводних морських збройних сил Арктика назалгал не придатна, все ж американські та советські підводні човни постійно провадять плавання в полярних водах. При чому, виявилась можливість такого плавання під покритою льодом поверхнею моря. За допомогою радарних приладів човни виходять на вільну від льоду поверхню.

Повітряно-стратегічне значення Арктики полягає в тому, що советські та американські бомбардувальні ескадри на опірних пунктах обох „берегів“ перебувають в поготівлі для переведення акції далекої дії. Вони можуть найкоротшим шляхом вдертися в

глибину ворожій території й заатакувати центри збройної промисловості та центри населення. Советські опірні пункти на Кольському та Чукотському півостровах лежать приблизно на однаковій віддалі (кол. 6500 км.) від вразливих з повітря вершин центрів північного сходу Сполучених Штатів, окресленого мільйоновими містами як Бостон, Нью-Йорк, Вашингтон, Детройт, Чикаго. Від Мурманська курс до цих цілей пролягає через Гренландію, від Анадира — через Аляску. Вже в червні 1937 року советський летун М. Громов відкрив таку можливість: він пролетів з Москви через Північний бігун до Ванкувера на Тихоокеанському узбережжі Канади, поклавши без посадки віддаль 11000 км. Рік перед ним С. Леваневський поклав без посадки лінію Лес-Анджелес — Москва. 1937 року В. Чалов зробив безпосадочний переліт через Північний бігун: Москва — Каліфорнія. Щоб захистити себе від несподіванок з північного напрямку, США та Канада розбудовують тепер охоронний ланцюг радарних станцій, що мають виявляти появу ворожих літаків над безлюдними просторами Аляски та Північної Америки.

Якщо ми розглянемо можливість нападу на СРСР з боку американського узбережжя — побачимо, що віддалі від американського повітряного опірного пункту Фербенкс (Аляска) становлять: до Іркутська — коло 5000 км., до сибірської індустріальної області навколо Кузнецька — коло 6000 км., до Магнітогорська на Уралі — 6500 км. Дальність лету бомбардувальника Б-36 американської стратегічної повітряної флотії становить 12000 км. й може бути збільшена наслідком поповнення запасів пального в повітрі.

Як показує лише один погляд на карту, повітряна стратегія НАТО має деякі переваги перед советськими наслідком того, що західні потуги розпоряджаються опірними пунктами в Гренландії та на островах Гранта. Ці опірні пункти лежать ближче Північного бігуна, ніж групи советських островів в Арктиці. Під час другої світової війни Сполучені Штати розбудували в Гренландії, що належить Данії, низку модерних летовищ, метеорологічних, радіо-та радарних станцій. За новою угодою, укладеною 1951 р. між США та Данією, данський уряд гарантує американцям право користування цими важливими військовими об'єктами й надалі. Летовище Туле на північному узбережжі Гренландії на лінії 76 градуса північної широти вже після другої світової війни забезпечене стартовими доріжками 3 х кілометрової довжини й дає можливість старту й приземлення для турбінових винищувачів, турбінових бомбардувальників та бомбардувальників далекої дії Б-36. Завдяки проміжній посадці на Гренландії, віддалі до ворожих об'єктів чимало зменшуються: так, наприклад, повітряний шлях від південного узбережжя Гренландії до Москви становить лише 4500 км.

В обох таборах, як в західному так і в советському, розуміють вирішальне значення опірних пунктів в арктичній повітряній стратегії. Довга крива советсько-сибірського північного узбережжя від Мурманська до Берінгової протоки забезпечена ланцюгом повітряних опірних пунктів, що поєднуються з метеорологічними, радіо та радарними станціями, що лежать

вздовж Північного морського шляху. Найбільшими з них є Новий Порт і Обдорськ в гирлі Обі, Ліксон й Ігарка в гирлі Енісея, мис Челюскін на виходячому далеко в льодове море Таймирському півострові, Тіксі в гирлі Лени. Протягом останніх років шаленими темпами розбудовуються потужні летовища в північносхідному Сибіру та на Чукотському півострові. Цей півострів на випадок війни може бути советським трампліном для інвазії, бо тільки Берінгова протока ширшою 80 км. віддаляє його від американського континенту.

Лише з арктичною стратегією можна пов'язати той дипломатичний тиск, що його провадять природолюбів останніх років СРСР на Норвегію, намагаючись повністю опанувати Шпіцберген. Ця група островів довгий час була „нічєю“, аж доки 1920 року договором, укладеним у Севрес, не було визнано норвежський суверенітет на островах, але з умовою, що острівна група Шпіцберген не буде використовуватись жодною державою для військової мети. Від 1944 року Москва заперечує чинність цього договору й вимагає норвежської згоди на розташування советських опірних пунктів на Шпіцбергені. Норвегія відкидає ці домагання посилаючись на те, що зміну Шпіцбергенського договору можна перевести лише за згодою всіх сигнатарних держав. Восени 1951 року СРСР зробив новий дипломатичний напад. Він гостро протестував в Осло проти виключення Шпіцбергена до оборонної системи НАТО. Це сталося з причини участі Норвегії в організації Північноатлантичного пакту. Є зрозумілим, що СРСР робить й надалі робитиме все, щоб не допустити існування на Шпіцбергені опірних пунктів американської повітряної флотії, що вже існують в Гренландії та Ісландії. Один погляд на карту показує, що Шпіцберген має панівне становище супроти північного узбережжя СРСР та супроти вільного від льодів, виходу до Атлантики. Треба рахуватися з тим, що СРСР не буде бездіяльним щодо скріплення свого становища на Шпіцбергені. Острів уже забезпечено советською п'ято коловою: на Шпіцбергені мешкає советських громадян більше ніж норвежців. Й далеко не всі є мирними шахтарями, або дослідниками геологами, геодезистами та океанографами.

Аляска є „лівим плечем“ оборони американського континенту й одночасно головною базою провадження Америкою війни в Арктиці. 1947 року півострів було проголошено оборонною зоною. Центр цієї зони лежить в трикутнику Кодьяк, Енчоредж, Фербенкс. Але США утримують на Алясці мало чисельне наземне військо. Аляска є випробувальною зоною для американської авіації, де набувається досвід літання в арктичних умовах. Щоденно стартують з летовищ Айельсен біля Фербенкса Б-29 в напрямку Північного бігуна. Шлях до бігуна займає в середньому 8 годин. Наслідком розвідувальних летів виявлено великі пловучі льодові острови, що круляють у відносно вузькому просторі в районі бігуна. Ці острови, що мають товщину льоду до 100 метрів, можуть служити для організації на них метеорологічних, радіо-та радарних станцій та баз запасів пального.

„В майбутній війні Північний бігун буде стратегічним центром“, — ці слова американського генерала авіації Арнольда достатньо говорять про військовополітичне значення Арктики.

Мова фактів говорити одне — Росії, тієї колишньої, вже нема і не може бути. Там на сході відбуваються великі процеси визволення поневолених народів і боротьби їх за будівництво власних держав. І серед цих народів безперечно саме перше місце належить Україні з її численним населенням, мовно промовляє „і той ніби дрібний факт, що сьогодні знову з'явилося забуте в Європі ім'я УКРАЇНИ“.

Ми органічна частина нашого народу, живемо одними думками, як і вся наша Батьківщина. Доки „унісон“ переживань має місце, доти моральний дух наш, як бійців, уявляє величезну динамічну силу, знищуюча вибуховість якої, залежатиме від всієї попередньої підготовчої праці в тому напрямі; доти й ті позиції, на яких ми сьогодні „оконались“, набувають неабиякої ваги“.

Симон ПЕТЛЮРА

Старший лейтенант Ф. Закутний

БАЛКАНИ

Протягом останніх двох століть Балкани були й є центром гри політичних та стратегічних сил у південносхідній Європі. На Балканах розпалювалися вогнища війн. Там народилася перша світова війна. Балкани грали не останню роль й у другій світовій війні. І сьогоднішні повідомлення про часту стрілянину на кордонах сімох балканських держав говорять, що в центрі південносхідної Європи й досі випромінюються іскри, що знову можуть розпалитися в полум'я. Стріляють греки та болгар в районі острова Гамма на прикордонній річці Маріца. Стріляють албанці та югослави в районі озера Скугарі. Від 1945 року на Балканах криється небезпека, подібна до тієї, що криється, наприклад, у Німеччині, Персії, Індокитаї та Кореї. Причини поवादстолітнього неспокою, що випромінюється з Балканів, починаючи з расові, релігійні й мовні суперечки, що існують між балканськими народами, — постійне намагання російської імперії пробитися до відкритого моря.

Російська імперія, що панує над усією північною частиною євразійського континенту, упосліджена самою природою: імперії бракує виходів до світових морів. Де її кордони впираються в океани, в Тихий та Північно-льодовий, — більшість портів у зимовий період замерзає. Ключі від виходів із Балтійського та Чорного морів та виходу до Японського моря перебувають у чужих руках. Із часів царювання Катерини 2-ї, коли Росія вдалося поширити свої володіння до північного узбережжя Чорного моря, вона провадженням війн намагалася подолати Османську імперію й оволодіти морськими Босфорською та Дарданельською протоками. Ці намагання експансії прикривалися релігійно-ідеологічними мотивами — претенсією на Константинополь, колишній центр греко-православної релігії та культури.

В той час, коли Туреччина втрачала одну за одною свої європейські території, та наслідком балканської війни 1912 року була відсунена аж до мостового причілка Адриатичний, Росія вживала всіх заходів, щоб під гаслом панславизму використати для досягнення своїх цілей та поставити під свій вплив нашілків Туреччини — Болгарію, Сербію та Чорногорю, намагалася поширити свої впливи аж до Адриатичного й Егейського моря. Але російська експансія нашоухувалася на спротив з боку старої Австро-Угорської монархії, яка також намагалася просунутися до Адриатичного моря. За Австро-Угорщиною стояв англійський "лев", що замикав хід російському "ведмедеві" до Середземного моря, оберігаючи вісь Гібральтар — Суєз, що була життєво-важливою для Британської імперії.

Протягом двох десятиліть Советський Союз не виявляв активності щодо претенсій на морські протоки. СССР потребував спокою для внутрішнього скріплення, мав багато клопотів на Далекому Сході. Укладений договір дружби з Туреччиною Кемаля Ататюрка тимчасово забезпечував інтереси советів на Чорному морі. Щойно в листопаді 1940 року почалися прояви активізації советської політики супроти Балканів та морських проток: під час відомих переговорів з Гітлером Молотов вимагав від нього дати советам право вільної дії щодо Румунії та Болгарії та задовільного для росіян врегулювання питання морських проток.

Що не вдалося царям досягти шляхом провадження багаторічних війн, те само впало 1945 року до рук росіян наслідком короткозорної політики їхніх союзників. Безуспішно намагався далекозорий Черчилль організувати супроти Німеччини "другий фронт" на Балканах, щоб за допомогою англійських та американських військ запобігти советській інвазії в південносхідній Європі. Він не міг переконати Рузвельта в слушності своїх планів, і Румунію, Болгарію, Угорщину, Югославію та Албанію опанувала Москва. Росія просунулась до Адриатичного моря. В ту пору світ уже гадав, що питання Греції, що ще залишалася єдиною вільною балканською державою, буде вирішене силою фактів протягом короткого часу і то — на користь советів. На Грецію дивились, як на майбутнього сателіта СССР.

Щойно тоді Великобританія та США розпізнали небезпеку і своєчасно запобігли їй. Організовано з боку Москви та її сателітів — Югославії й Болгарії — комуністичне повстання придушив грецький уряд за допомогою альянського війська та достави зброї. Совети зазнали фіяска в Греції. Це був перший удар, що його після 1945 року, завдав вільний світ советському імперіалізму. Другий удар настав 1948 року, коли Тіто порвав стосунки з Москвою. Цим самим Советський Союз був відтиснений від Адриатичного узбережжя (за винятком свого форпосту — Албанії, що оточена югославськими та грецькими територіями й таким чином відокремлена від советського бльоку).

Безумовно, Москва не задоволена з теперішньої ситуації на Балканах і готується першу ліпшу нагоду використати для реваншу за поразки, що вона їх зазнала на Балканах 1946 та 1948 років. Є симптоми погроз зм'яяти Грецію й розправитися за "зраду" з Югославією. Армії балканських сателітів озброєні советською зброєю, і їх вишколюють советські інструктори. Будуються стратегічні дороги до вихідних пляцдармів у районі угорсько-югославського кордону. Залізничні колії перебудовано, й вони відповідають за шириною російським розмірам — захід для забезпечення постачання армії з глибини СССР без перевантаження. Проводяться булівинство нових летовищ, що будуть опірними пунктами советської авіації. Уже сьогодні советські авіаційні з'єднання розташовані на летовищах Угорщини (наприклад, велике летовище в Сопроні), Румунії та Болгарії. Появляються повідомлення про скупчення війська в прикордонних областях. В Угорщині вздовж югославського кордону створено заборонну смугу, що з неї видалено все цивільне населення. До 1949 року Москва ще не мала довіря до національних армій своїх сателітів. І щойно від 1949 року у протиставу атлантийському пактові зважилася на озброєння своїх сателітів і прогадять це шаленими темпами. Так, протягом трьох років, 1949-1952, угорську армію розбудовано з 4-х дивізій до 9-тих, до цього треба додати дві нові танкові дивізії та одну дивізію мотомеханізованої піхоти. Болгарія нараховує сьогодні 15 дивізій, з них 3 танкових; Румунія — 14 дивізій, Албанія — 3-4 дивізії. Всюди кількість військових з'єднань перевищує дозволі норми встановлені цими державами мирних договорів після 2-ї світової війни. Зрозуміло, що керівництво й політичний нагляд перебуває в руках советських офіцерів та відданих комуністів. Щодо озброєння, структури й вишколу сателітній армії майже нічим не відрізняються від советської армії. З огляду на все це не знало замаскувати готування до агресії, постає питання: яку політичну й військову мету переслідують совети провадженням інвазії на Балкани. Традиційна мета відібрати в турків протоки — залишається й надалі. Уже 1945 року Москва почала посилювати тиск на Анкару, намагаючись політикою залякування досягти своєї мети. Спочатку СССР проголосив нечинним советсько-турецький договір про дружбу й неутралітет. Далі було поставлено перед турками вимогу відступити Советському Союзу прикордонні провінції Карс та Ардаган. Нарешті в серпні 1946 року Москва висунула твердження, що міжнародна угода про морські протоки, що її укладено 1936 року в Монтро, не виправдала себе під час другої світової війни. Совети висунули пропозицію замінити її регіональною угодою, в якій можуть брати участь лише чорноморські держави, тобто Советський Союз та його сателіти: Болгарія, Румунія з одного боку й Туреччина — з другого. Але морські протоки, за советською пропозицією, мали б "спільно оборонятися" СССР та Туреччиною. Практично це виглядало б так, що в укріпленій зоні на обох берегах Босфору та Дарданелів були б розташовані советські військові частини. Туреччина відмовилася погодитися на цю пропозицію, мотивуючи своє непогодження тим, що "спільна оборона" її державної території не пов'язується з державною суверенністю. Якби Туреччина погодилася на советські пропозиції, вона, без сумніву, сьогодні була б утигнена до советського бльоку, втрачала б свою свободу й була б советським сателітом на взірць Чехо-Словацьчина або Угорщина.

Сьогодні питання морських проток для Росії не таке важливе, яким воно було сто років тому, в часи кримської війни. В добу бомбардувальників далекої дії, турбінових винишувачів та атомових бомб Босфор і Дарданелі не можуть бути контрольовані укріпленими зонами шириною до 20-х км по обидва боки проток. Пряма агресія Советського Союзу проти Туреччини — надто ризикований захід. Анатолія є природною фортецею, що з трьох боків оточена морем, а з четвертого, на сході, високими, малопрхідними горами. І ця фортеця обороняють 20 дивізій, що озброєні модерною американською зброєю. На випадок війни кількість дивізій може бути збільшена до 72-х. Туреччина отримує велику фінансову та збройну допомогу від США. В Туреччині перебувають і 200 осіб членів американської військової місії, що є дорадником турецького штабу в питаннях організації та вишколу армії. Сила турецької армії вимірюється не тільки кількістю дивізій, а й бойовими здібностями турецьких воїнів, що видатно виявили себе в Кореї й що змалку призначені до невблагливості та витривалості. Віра у власну силу поєднана з ненавистю до відвічного російського ворога, супроти якого Туреччині протягом чотирьох століть довелося тринадцять разів воювати.

Головний командувач збройних сил атлантійського пакту генерал Ріджвей відвідав у кінці цього літа Атини та Анкару. В Греції він знайомився з укріпленнями на її північних кордонах. Маємо всі підстави гадати, що оборона балканського простору була головною темою переговорів Ріджвея, що він їх проводив

Щоб повністю змалювати військовополітичну картину балканського простору належить звернути увагу на 300 км довгу та від 100 до 150 км широку Албанію, що, очолювана диктатором Енвером Годжа, є советським форпостом на Адрії. Острів-фортеця Сассено, що лежить супроти бухти Вальона, й італійцями був озброєний тяжкою далекобійною артилерією й панує над проливом Отранто, над входом до Адрії. (Див. воєн.-

Капітан С. Полташевський

Армії сателітів ССРСР

Чисельність армій сателітів Советського Союзу становить приблизно 2 мільйони осіб, при чому, Польща, маючи понад півмільйонову армію, посідає перше місце й Албанія, що утримує 35.000 війська — останнє.

Від 1949 року совети вживають всіляких заходів, намагаючись привести сателітні армії до одного знаменника й зробити з них надійну військову потугу, що могла б скріпити сталінський фронт у боротьбі проти вільного світу. Поруч з військовою уніфікацією армій сателітів, що проводиться методом стандартизації озброєння та будівництва армій, Советський Союз звертає велику увагу на політичне скріплення їх. Москва обсаджує всі значні командні посади советськими офіцерами, становлячи на чолі армій своїх васальних держав советських генералів. Ці останні заходи підкреслюють недовір'я Москви до старої військової генерації цих держав.

Нещодавно в Варшаві, поруч з іншими офіцерами польської національності, було засуджено 5 генералів за „співпрацю з імперіалістами та підіривну діяльність“. Офіцери, що під час другої світової війни боролися проти Німеччини на боці союзників Москви — західних держав, сьогодні зникли з польської армії. Летуні, що в війну перебували на службі в Royal Air Force, видалені з теперішніх чехо-словацьких та польських повітряних збройних сил. Сьогодні польськими пілотами є советські офіцери в польській уніформі.

Озброєння армій сателітних країн покищо відрізняється одне від одного. Модерні армії мають сьогодні Чехо-Словаччина та Болгарія. Завдячуючи високій продуктивності чехо-словацької збройної промисловості, всі піхотні дивізії Чехо-Словаччини повністю моторизовано. В Польщі, Румунії та Угорщині коня ще не вижито з армії. Автоматичні рушниця чехів витримують критику й не поступаються своїми якостями найновішим советським та американським моделям. Після афери Клементіса в Чехо-Словаччині на командних посадах, починаючи від командира полку й вище перебувають головним чином советські офіцери, якщо не брати до уваги незначну частину відійшлих чехо-словацьких

комуністів. До тексту присяги введено речення про „вірність й безмежну відданість Советському Союзові“.

Найнадійнішою армією для Москви є сьогоднішня болгарська армія. Але й традиційна дружня настанова країни над Маріцею до Росії всеж не перешкодила советам призначити на головні командні посади в болгарській армії понад 2.000 советських офіцерів. Навіть генерала Трусського, що восени 1944 року на чолі болгарських партизанів вступив до Софії, було пізніше розстріляно органами МВД. З угорської армії звільнено 95 відсотків старого офіцерського корпусу. Навіть синів заможних селян видалено з армії як „реакційний елемент“ й вони відбувають військову повинність у робітничих батальйонах на будівництві укріплень. Лише угорські парашутисти, що складаються з перевірених комуністів вважаються надійними.

Найбільш відсталою з усіх сателітних армій є румунська армія. Озброєння румунської армії є старе й не якісне. Чимала кількість частин має на своєму озброєнні рушниця конструкцій п'ятнадцятирічної давнини. Советський Союз на румунську армію ще не звернув такої уваги, як, наприклад, на армії Польщі, Чехословаччини або Болгарії.

В коротких нарисах ми подаємо характеристику сучасних армій советських сателітів.

I. Польська армія

Вийшовши на нові стратегічні кордони й підкоривши під своє панування великі простори східної Європи, Кремль бажає уникнути відродження своїх турбот з 1938-41 років.

Подвійна ролі Польщі, як переділля й головного центрального плацдарму розгорнення советських збройних сил, спричинилася до того, що польська армія стала головним об'єктом політики Кремля.

Сьогодні про польську армію часів двадцятиліття державної самостійності згадують лише окремі зовнішні деталі уніформи. Від складу старого офіцерського корпусу залишилися лише крахітні рештки. Сьогоднішня польська армія є зовсім новою армією, що її потатки були закладені 1943 року формуванням в ССРСР польських частин, що їх чисельність була доведена до 8-х дивізій так званої армії гене-

лення кореспондента з Триєсту, „Штурм“, ч. 1, вересень 1952.). На острові перебувають советські морські старшини й військові інженери. Порт Вальона й інші бухти скелястого узбережжя Албанії є опірними пунктами для советських підводних човнів. Для командування атлантийського пакту на Середземному морі та на Балканах, Албанія є „ножем в спину“. Ця небезпека мала б бути усунена в першій фазі майбутньої війни. Совети ж, навпаки, намагатимуться відновити порушений теперішнім укладом сил зв'язок між Албанією та Болгарією. Болгарський наступ на Скоп'є, пов'язаний, можливо, з ударом на Салоніки, відрізняв би Югославію від Греції.

Якщо пов'язати в одне ціле окремі частини цього викладу, можна твердити: від рішучого повороту 1946 року, коли Москва потерпіла фіаско в Греції, положення Заходу на Балканах повсюди скріплюється. Після американських гарантій й постання зброєю Греції та Туреччини 1947 р., послідував 1948 року розрив Югославії Тіта з Москвою. В осени 1951 року Греція та Туреччина як 13-а й 14-а держави приступили до атлантийського оборонного пакту. Це принесло чимале збільшення військової потужності, в першу чергу за рахунок сильної турецької армії, й продовжило оборонний вал проти повені сталінізму на Схід, аж до турецько-перського кордону. Тим самим було створено передумови для об'єднання військово-слабких держав між Середземним морем та Перською затокою в систему оборони Близького Сходу. Від кінця 1951 р. Югославію постоачається американськими військовими матеріалами й таким чином закрито єдиний розрив в оборонному фронті між Караванськими Альпами й Салоніками. Врегулювання командних осягів, наслідком створення „Командування Південний Схід“, забезпечується оперативна співдія в балканському районі.

Накінце не можна забувати, що за арміями й тактичною

авіацією Туреччини, Греції й Югославії стоїть як рухливий головний резерв 6-а американська фльота що, використовуючи свої авіаносці та десантні судна, може брати участь і в наземних операціях. Разом з британською фльотою вона є господарем на Середземному морі й забезпечує морські шляхи постачання резервами союзників. Третім пов'язаним чинником є американські та британські з'єднання винищувачів та бомбардувальників, що стаціонують на опірних пунктах Північної Африки та Близького Сходу.

Таким чином належить вважати, що югославсько-грецько-турецький оборонний фронт на південному Сході в майбутньому виявиться настільки сильним, що матиме змогу ефективно перешкодити нашірам агресії з боку Москви та її сателітів, а у випадку советської агресії в цьому районі — пов'яже значні советські збройні сили й тим самим віднапружить фронт у Західній Європі. Це нам треба мати на увазі. Західна військова думка звикла до того, що при порівнянні сил в майбутній війні, звертає головну увагу на середній відтінок між Північним морем та Альпами, вважаючи, що тут прийде до протиставлення советським дивізіям головні збройні сили атлантийського пакту та європейської оборонної спільноти. При цьому, при такому положенні речей, Захід постійно приходить до песимістичних висновків, коли йдеться про переважачу кількість советських дивізій. Але такі розрахунки є фальшивими. Захід мусить думати ширшими машгабами, якщо хоче виміряти дійсне співвідношення сил. Сьогодні збройні сили атлантийського пакту на південному Сході на далеко переважають збройні сили, що їх головний штаб організації атлантийського пакту збирається розбудувати наступного року на середньому відтинку Європи.

Віталій Бендер

Дніпро в огні

(До 9-річчя форсування)

На початку вересня 1943 року армії всіх трьох так званих українських фронтів об'єдналися в єдиний фронт під особистою координацією маршала Жукова, перейшли до наступу. Близьким об'єктом цього удару було досягнення лінії Дніпра. Чотирма масовими потоками советські армії змела німецьку оборону і, придержуючись тактики великих обходів, скерувалися на Нікопіль, Дніропетровське, Кременчук та Київ, залишаючи причорноморську смугу „на пізніше“, цебто на відрізання її від головних сил во-

рога. Приголомшені німецькі війська не спромоглися на гідний спротив і своє безсилля надолужували нацистським українським селям, стріляючи безборонного цивільного населення і взагалі демонструючи крайнього садизму у відношенні до теренів, що, здавалось, втрачувались ними назавжди. Очевидно, такі методи оборони лише запаливали в серцях червоноармійців почуття ненависті і помсти і гнали їх вперед, „на захід“ швидше, ніж накази верховного головнокомандуючого, яким, розуміється, був Сталін. На

рала Бердівга. В лавах сьогоднішньої польської армії немає жодного офіцера, що в час другої світової війни перебував в польських частинах при боці західних альянтів, не зважаючи на те, що з 229.000 поляків, що брали участь у війні по боці західних потуг, 66.000 повернулося до Польщі.

Реорганізація армії, що її шаленими темпами заходився проводити маршал Рокоссовський, привела до русифікації, надто офіцерського корпусу. Советські генерали командують військово-повітряними з'єднаннями, танковими з'єднаннями, військовими училищами й керують військовою таємною розвідкою. Заступник міністра оборони й начальник генерального штабу ген. В. Корчик, другий заступник міністра оборони й генерал-інспектор бойової підготовки ген. С. Поплавський, командувач артилерії ген.-лейтенант Бевжук, начальник інженерної служби ген.-лейтенант Борджаловський, начальник комунікацій бригадний генерал Р. Маліновський, командувач моточастиною бриг.-генерал Матвієвський, начальник розвідки бриг.-генерал Кашніков, командувач повітряних сил ген. Туркель, командувач військово-морських сил віцеадмірал Шароков, командувачі танкових з'єднань генерали Сухов, Барінов, полковник К. Шевченко, генерали Міхалкін і Кінасов — являються вихідцями з советської армії, советськими громадянами. Чотирьома військовими округами, командують також советські громадяни генерали Кеневич, Радкевич, Полтужинський, Стражевський.

Не можна заперечувати, що наслідком переведення реформ советський і польський маршал користується певним авторитетом в сучасній польській армії. Останнім часом він набуває авторитет покращанням матеріального стану вояків і старшин (обмундировання, харчове забезпечення, платня). Ще ніколи армія не мала такого матеріального забезпечення, як за Рокоссовського.

За останніми інформаціями чисельність польської армії досягає 510.000 осіб й складається з 16-х піхотних дивізій, 3-х окремих артилерійських дивізій, 12-х танкових полків, 5-х інженерних полків (саперних і понтонних), 5-х полків зв'язку та відповідних допоміжних частин та штабів. Як і всі армії держав сателітів ССРСР, польська армія розбудована за советським взірцем. Чотирьом типам дивізій надається перевага:

1. Піхотна дивізія: 3 піхотні полки, 1 арт. полк, окремі батальйони різного роду війська, разом — 11.000 чоловік.

2. Моторизована дивізія: 3 моторизовані піхотні полки, 1 полк моторизованої артилерії, окремі батальйони, разом — 11.000 чол.

3. Механізована дивізія: 2 моторизовані піхотні полки, 1 танковий полк, 1 полк моторизованої артилерії, окремі батальйони, разом — 8.500 чол.

4. Танкова дивізія: 3 танкові полки (270 танків), 1 полк самохідної артилерії, окремі батальйони, разом — 7.000 чол.

Польща поділена на 4 військові округи: Варшавську, 2. Бидгощську, 3. Вроцлавську, 4. Краківську (див. мапу). Чотирі піхотні дивізії тепер реорганізовуються в моторизо-

вані дивізії, чотирі дальші — в механізовані. Формуються 4 нові танкові дивізії. Підготовано кадри для 20-х резервних дивізій.

На випадок війни треба рахуватися з польською армією силою до 45-50-х дивізій. Самі польські дивізії можуть зв'язувати 47 запланованих дивізій майбутньої Європейської Армії. озброєння польської армії, разом з танками, є советського взірця і його можна кваліфікувати модерним.

Також польська авіація часто польські кадри якої кожноразом зменшуються, розбудовується швидкими темпами. Вона сьогодні складається з 3-х груп винищувачів та штурмовиків, що тепер переозброюються за рахунок турбінових літаків советських конструкцій Лав-17 та МІГ-15. 3-х груп легких бомбардувальників, однієї групи середніх бомбардувальників та однієї групи транспортних літаків, разом — 500 апаратів.

Військово-морська флота відстає від цих темпів розвитку. Вона складається приблизно з 50-х малих одиниць й ще не перевищила сили, що її мала польська флота перед 1939 роком. Головну увагу звертається не на побільшення чисельності багатотоннажних одиниць, а на розбудову прибережної флоти й скріплення стратегічної зони, (мова йдеться про укріплення області узбережжя), морських і повітряних пунктів Гдиня, Гданськ (Данціг) і Свінемюнде, що стоять під прямим контролем советів.

Є всі ознаки, що Советський Союз намагається розбудувати польську армію в потужний інструмент нападу. Ця справа покищо гальмується реорганізацією та недостатньою гомогенністю середніх та старших офіцерів. Не зважаючи на це, польська армія крокує вперед, перетворюючись на „елітну армію“ в московському сенсі: заснована 1951 року Варшавська Військово-політична Академія постачає армію ідеологічними вихователями, підтримує урядом діяльність в армії комуністичної Об'єднаної Робітничої Партії та Союзу Польської Молоді (прототип советського комсомолу), введені Рокоссовським 1950 року слова присяги: „... непохитно й твердо стояти на сторожі миру в лавах поруч з Советською армією, й на випадок нападу боротися разом з нею у братньому союзі“ — забезпечують, за думкою Кремля, успіх перетворення польських збройних сил на інструмент російського імперіалізму. Цьому мали б допомогти й створенні в Польщі на взірць советських „ДОСАВ“-у, „ДОСФЛОТУ“-у та „ДОСАРМ“-у — Ліга Повітряних Сил, Ліга Військово-морської флоти та Ліга Приятелів Вояка, що готують кадри для армії, проводити т. зв. „допрямуючу підготовку“.

Але, не зважаючи на всі намагання Москви перетворити солдатів і офіцерів польської армії на слухняний інструмент російського імперіалізму, все ж, є всі підстави гадати, (а останні внутрішньо політичні події в Польщі це стверджують), що під час майбутніх військових подій, сини польського народу, разом з іншими поневоленими народами ССРСР повернуть свої багнети й спрямують їх вісти проти московського поневолювача.

кінець вересня та в середині жовтня советські армії в загальному досягли Дніпра і поспішно почали готуватись до його форсування. План головного координатора виглядав приблизно так: перехід Дніпра чотирма головними групами біля Никополя, Дніпропетровського, Кременчука і Києва та допоміжні переправи менших частин біля інших міст. Проте, обов'язковий перехід мусив статися в чотирьох зазначених пунктах. Звідси, по переході Дніпра, кожна група діяла б на два крила, кожне крило виконувало б окреме завдання. Так, Никопільська група своїми крилами мала йти одним на Миколаїв, а другим — на Кривий Ріг. Тим часом ліве крило Дніпропетровської групи мало сягнути Кривого Рогу також, і таким чином з'єднатися з правим крилом Никопільської групи, утворюючи одна з когів, де остаточно ліквідація противника наступала б пізніше, як біля Сталінограду. Праве крило Дніпропетровської групи мало дійти до Кіровограда і з'єднатися тут з лівим флангом Кременчуцької групи. Своім правим крилом Кременчуцька група мусила тримати контакт з окремим фронтом маршала Конєва, ціллю якого був Київ.

І форсування почалося. Найкраще повелося Дніпропетровській групі. Її передові частини, скріплені кількісними танковими з'єднаннями, швидко перейшли Дніпро і, не даючи німцям вrostи в землю, потиснули їх до П'ятихаток та Долгівцево, тримаючись курсу Кривий Ріг та Кіровоград. Біля Кременчука форсування натрапило на запекліший спротив німців і з невеликим запізненням Дніпро в цьому пункті був перейдений. Біля Никополя... Читає, мабуть, пам'ятає, що біля Никополя советські армії загнали Дніпро трупам, але на правий берег стали аж весною 1944 року. Це невдача коло Никополя зіпсувала весь вищеповисаний план. Частини Дніпропетровської групи взяли Кривий Ріг і підійшли під Кіровоград але, не діставши потрібної підтримки від Никопільської та Кременчуцької групи, пізніше стали погромлені німцями і відгиснуті назад за Дніпро. Лише армії маршалів Конєва та Ватутіна добились значних успіхів, бо взяли Київ, вийшли на Житомир і були спинені німцями шойно в Шепетівці. (Трьома днями пізніше німцям вдалось відбити Житомир назад). Це так би мовити, інформативна сторона згаданої кампанії. Якщо говорити про деталі, ми докладніше опишемо перехід Дніпра біля Кременчука. Коли хтось з читачів брав участь в цьому переході, ми знаємо, що такий матиме, що розказувати ціле життя. Той, хто мав щастя лише читати фронтозі звідомлення, може дякувати своїй долі, котра змилувалась над ним і не кинула в сердиті буруни Дніпра біля Кременчука, а ще гірше, біля Никополя...

* * *

...Ой, віс Дніпро крові. Лався нею. Лялося німецької крові, лялося на втіху Тарасу й „братньої“ московської... А ще більше лялося нашої української крові. Як колись Воля залопотить над Україною синьожовтими прапорами, співатимуть на ярмарках сліпці великі думи про недолю вчорашню і одною з тих дум обов'язково буде „Дума про червоні дніпровські хвилі.“ Але обливши цей ліризм.

Відкинення німців до Дніпра сталося, порівняно за невеликий відрізок часу, бо навіть німці під час свого успішного „дранг“ відстань від Дніпра до Дінци покрили повільнішим темпом. До того ж досягнення советськими арміями Дніпра сталося без більших втрат, що в свою чергу мало позитивний вплив на мораль стомленого війною воїнства. Все ж таки форсування ріки, в етапі війни найбільшій з часу сталінградської епопеї, помітно підірвало спиритуальні якості кожного червоноармійця. Бо Дніпро — це не Дон, який перейдено по-кразі зимою без значнішого німецького спротиву, це не Дінець з його мілинами, де навіть танки не потребували понтовів, це не Мус-рівчак. Дніпро пересік дорогу широкою голубою лентою і, здавалось, переступити її зможуть лише славі. Якщо Сталін-

град був чином кадрового воїнства далекосхідних армії, то дніпровські перемоги можна назвати чином дядька з українського степу. Мобілізовані чоловіки на відбитих теренах, оті дядьки з клунками, що захоочувані підполковниками від політики „іскупіть віну кров'ю“ і котрі чорною неуніформованою масою заливали німецькі зади, вони якраз і стали одним з тих козлів відущення, що ними так багата советська військова стратегія. Ці дядьки, що не брали участі в боях на більшу скалю і думали, що отак галопом добіжать до самого Верліну. Та ставши на піщані дніпровські береги, нарешті зрозуміли, що спереду життя маячило лише одним шансом із ста. Озброєні позавчорашніми поржавілими кісами всіх окупантських армії, опі „чорнокожі“ чи „чорносорочники“ (так їх називали за браком одностроїв) — ще й були ті славі, котрих зіхнуто перших в Дніпро і чия кров, мабуть, зафарбувала ба червоно й далеку босфорську протоку.

Кременчук палав пожежами і тліл на вулицях обгорілі трупи дітей і матерів. Диявольська епоха зіпнула місто позурями смерті і докінчувалз призначення свого буття: руйнацію. З Дніпром німці наново зодягалися в залізо, а по цей бік Дніпра десятки тисяч чорних людей, як комарі, готували „плавки“, щоб на команду „Вперёд“ відчалити від берега в обійми смерті. „Плавки“ — це невеличкі міленькі човни з дикту, дуже легенькі. Під час переправи вояк лягає на „плавки“, кладе поруч себе кіса і гребе обидвома руками. Першорядна річ для спорту. Але плавати на ній під зливою кулі, під постійним обстрілом ворожої артилерії та під пікуванням „штукасів“ бодай такі спортові вправи ніколи знову нам не прийшлось практикувати. До того ж ці „плавки“ (мабуть також російський винахід!) виявились дуже зрадливими і хто не вмів втримати балансу і перекинувся, а до того не вмів плавати, — для такого форсування кінчалось довго перед тим, як його поцілюла німецька куля. Такий божевільними очима востаннє оглядав блакить неба і відавався на ласку сердитого Дніпра. Скільки їх привити Славу на вічний спочинок, знають лише матері, вдови і діти, що, мабуть, і сьогодні вчпляються до заходу, чекаючи вистей.

Ранком, коли біля Кременчука советські гармати почали мохотати правий берег підготовкою, кожний стрілець зрозумів, що за цим почнеться справжня „бойня“. З години численні „Катюші“ завивали злістю, шаурляючи через Дніпро індуктивні стрільна. Три години підряд клеотіла земля, немов би величезний чавун зі смолою рокотів розпеченим накіпом. „Лаги“, „Міги“, „Яки“, старенькі „І-16“ навіть „кукурузники“ („королівська авіація“) накинлись на правий берег і кляукали його серійними наворотами. Тоді на хвилю все стігло, немов би земля стала на непорушній точці і отак спочивала в загальній мовчанці. Опісля, спонтанно, наче б інстинктивно, на воду впали тисячі „плавків“ і смерть почала збирати своє багате живво. Після артилерійського ціпування німецьких позицій, здавалось, там не лишалось місця комарам, не то, що людям, але хіба німці люди? Надлюдьми вони називали себе і надлюдьми вони справді були, принаймні, біля Кременчука. Вони зустріли наступаючих таким вогнем, що, здавалось, тригодинне засипування їх бомбами і стрільнами, не зробило їм найменшої школи. Сотні їхніх кулеметів, сотні гранатометів, навіть зенітні гармати нахилились поземно, димохвості стрільна — все це оскаженило накиннулось на Дніпро і тріски від „плавків“ злітали до неба і легенько падали на червоняву дніпровську воду. Голос знову забирав ескадри „Лагів“, знову годинами ревли „Катюші“ і знову на воду падали „плавки“, але німці не поступалися. Так цілий день... Так два дні, тиждень, два тижні...

Приречені дядьки з українських сел і хуторів „іскупаючи вину“ (вони ж їхньої тільки й було, що попали в полон до німців), захищалися хвилями і, розкидавши руки

ВІДПОВІДІ ЧИТАЧАМ

Від редакції: Після виходу в світ першого числа журналу „Штурм“, редакція отримувє велике число листів від читачів з Європи та заокеанських країн. Поруч з надсиланням своїх статей, заміток і побажань, читачі — колишні воїни советської армії, ветерани армії УНР та учасники української партизанської визвольної боротьби, часто звертаються з різноманітними питаннями. На питання особистого характеру редакція надсилає відповіді окремо. На питання, що своїм характером можуть бути цікавими для ширших кіл читачів, ми відповідаємо на сторінках нашого журналу.

Питання: Скільки тонн бомб скинули альянти на Німеччину в другій світовій війні? Скільки бензини випалила авіація альянтів в другій світовій війні? (Р.П.-ко, Франкфурт).

Відповідь: За офіційними даними, авіація альянтів протягом другої світової війни скинула на Німеччину коло 1300 000 тонн бомб. Всього було скинуто альянтами на Європу 2 690 000 тонн бомб. В повітряних операціях проти Німеччини авіація західних альянтів спалила 350 мільйонів тонн бензини (совети своїх даних не подають). Лише впродовж одного місяця війни 1944 року, під час перемоги над японською флотом, американські повітряні збройні сили спалили 3,5 мільйонів тонн бензини.

Питання: Як впливали бомбардування альянтів на розвиток німецької авіаційної та танкової промисловості? (Р.П.-ко, Франкфурт).

Відповідь: В даних, що їх подаємо, продукція німецької авіаційної та танкової промисловості 1940 р. береться за 100%. Отже: 1940 року Німеччина збудувала 10 200 літаків та 1 500 танків (100%). 1941 року — 11 000 літаків та 3 800 танків, 1942 року — 14 200 літаків та 6 300 танків. 1943 року — 25 000 літаків і 12 000 танків (229%). 1944 року — 39 000 літаків та 19 000 танків (285%).

Питання: в нарисах про підсоветську дійсність, що їх друкував п. Височенко в канадійських українських часописах, автор твердить, що під час „змови“ Тухачевського, Московська Пролетарська Дивізія, що несла охорону Кремля, під проводом свого командира Л. Г. Петровського мала взяти штурмом Кремль і Луб'янку. Далі автор твердить, що командива Л. Г. Петровського (сина кол. голови ВУЦВК) було розстріляно 1937 року. Наскільки ця версія є правдивою? (О. К.-в, Торонто, Канада).

Відповідь: Версія абсолютна неправдива. Залишаючи осторож „змову“ Тухачевського, зазначаємо, що Московська Пролетарська Дивізія не охороняла Кремль. Охорону Кремля забезпечували НКВД та УГБ. Невловий час

зовнішня охорона Кремля перебувала в руках Військового Училища ім. ЦИК ССРС (нині імені Верховного Совста ССРС). Далі: Московською Пролетарською Дивізією 1937 року командував командир Горьчов (пізніше — комкор, командир Кавал. Козачого Корпусу, розстріляний по справі Тухачевського). Петровський в той час командував кавалерійською дивізією в Новоград-Волинському й не вважав „одною з перших жертв“ 1937-38 рр., а ще довгий час перебував на командних посадах уже в ранзі комкора. Пізніше він попав у нещастя з інших причин і 1940 року йому не було надано ранга генерала. На початку останньої війни він повернувся в армію. Першого тижня війни в пресі було опубліковано Указ Президії Верховного Совста ССРС про надання комкору Л. Г. Петровському звання генерал-лейтенанта. Петровський, командуючи корпусом, застрілявся в Білорусі в оточенні, 1941 року. В наступних числах „Штурму“ ми друкуватимемо нарис про історію Л. Г. Петровського.

Питання: Якого року в ССРС введено звання Героя Советського Союзу й кого ним вперше нагороджено? (І.Б.ко, Нью Йорк, США).

Відповідь: 1934 року. Того ж самого року вперше нагороджено званням 7-х полярних летунів: Мих. Володянов, Ів. Дороніна, Мик. Каманіна, Мик. Липідовського, Сігізмунда Леваневського, Маврикія Слєпєва, Вас. Молокова — за спасіння 104-х т.зв. челяускінців.

Питання: Як офіційно називається знаменита советська „Катюша“? (Ів. П.-й, Німеччина).

Відповідь: Гвардійський міномет „РАК“ — Реактивний Апарат Кострікова (прізвище молодого конструктора).

Питання: Яка доля письменника Мате Зальки? (С. Г.-о, Гамбург).

Відповідь: Мате Залька — угорський комуніст, що після придушення угорської революції перебував на еміграції в ССРС, загинув в еспанську громадянську війну. Під прізвищем „генерал Лукач“ він командував в Еспанії 5-ю ком. інтернаціональною бригадою.

Питання: Як відомо, Москва всі найбільші світові наукові досягнення приписує росіянам. Нещодавно мені довелося прочитати в советському часописі, що першу північнополярну експедицію організували росіяни-сибірські козаци Дежнев і Алексєєв 1633 року. Чи відповідає це дійсності? (Ф. І.-ський, Пітсбург, США).

Відповідь: Московський часопис „помилує“ нас... 1598 років: перша північнополярна експедиція відбулася 325 років до Різдва Христового — греки на чолі з Питеасом висадилися на нині норвезькому острові Туле. Першою найвидагішою полярною експедицією після Р.Х. була висадка ірландських монахів на Ісландії 800-го року. 1000-го року ісландський вікінг Лейф Еріксон висадився на полярному узбережжі Північної Америки.

„ШТУРМ“

військово-політичний журнал
Легіону імені Симона Петлюри

Адреса редакції і адміністрації:

„STURM“ Neu-Ulm/D. Ludwigstr. 10
Deutschland.

назвав, плавали швидко течією на південь, востаннє вслухалися в клекіт відкритих порогів, брателься з мертвими земляками біля Никополя так, верзлучені спішили до Чорного моря. Гм, „чулися Дніпр при тіхій погоді...“

Нарешті повтони таки було збудовано і „Т-34“ зухвало увірвалися на правий берег. За ними потяглося змучене вояцтво, жорстоко споясані батогами вірні коні, брички, авто, гармати... За Дніпром знову починались зорані поля, діси й горби. І хоч на них також чатувала смерть, грунт під ногами кожної хвилини нагадував, що смерть на полі можна перехитрити, можна відтягнути. Проти смерті на воді, на хвилях вояк майже безпорадний. І хоч спереду чекали нові форсування, ніхто не думав про завтра. Всі зі страхом оглядалися на щойно перейдений Дніпро. Там, десь далеко, географічну карту країни Бог, Дністер, Прут. Але хіба вони могли рівнитися Дніпру, особливо, Дніпру в огні?

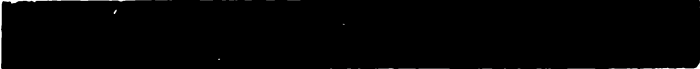
Привіт Установчому З'їздові Легіону ім. Симона Петлюри

— Антикомуністичного Об'єднання
колишніх військовиків совєтської армії

З М І С Т

1. А. Малишко — „Україна моя”
2. Полковник Ол. Батюк — Мішень нумер... . . . ст. 1
3. Іван Багряний — „Чуєш, брате мій, товаришу мій!” ст. 2
4. Майор К. Гринько — Пам'яті лицарів . . . ст. 4
5. Найновіші розповідають ст. 5
6. Привітання від полковника Г. Токаєва . . . ст. 5
7. З сторінок ганьби російського імперіялізму. . . ст. 6
8. Привітання від вояка армії УНР ст. 6
9. Тотальний військовий вишкіл населення ССРСР . ст. 7
10. Капітан П. Омеляненко — Майбутня армія . ст. 8
11. Капітан-льойтнант С. Коломиець — Арктика —
стратегічний центр ст. 10
12. Ст. льойтнант Ф. Закутний — Балкани ст. 12
13. Капітан С. Полташевський — Армії сателітів ССРСР ст. 14
14. Віталій Бендер — Дніпро в огні ст. 15
15. Відповіді читачам

Подробиці про перебіг З'їзду, і всі матеріали
З'їзду читай у наступному числі журналу
„ Ш Т У Р М ”

